

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► **B**

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 702/2014

z dnia 25 czerwca 2014 r.

uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

(Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1)

zmienione przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/1084 z dnia 14 czerwca 2017 r.	L 156	1	20.6.2017
► <u>M2</u>	Rozporządzenie Komisji (UE) 2019/289 z dnia 19 lutego 2019 r.	L 48	1	20.2.2019
► <u>M3</u>	Rozporządzenie Komisji (UE) 2020/2008 z dnia 8 grudnia 2020 r.	L 414	15	9.12.2020

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 702/2014

z dnia 25 czerwca 2014 r.

uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I PRZEPISY WSPÓLNE

ROZDZIAŁ II WYMOGI PROCEDURALNE

ROZDZIAŁ III KATEGORIE POMOCY

Sekcja 1 Pomoc na rzecz MŚP zajmujących się produkcją podstawową produktów rolnych, ich przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu

Sekcja 2 Pomoc na inwestycje na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego znajdującego się w gospodarstwach rolnych

Sekcja 3 Pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe w sektorze rolnym

Sekcja 4 Pomoc na badania i rozwój w sektorach rolnym i leśnym

Sekcja 5 Pomoc na rzecz leśnictwa

Sekcja 6 Środki pomocy na rzecz MŚP na obszarach wiejskich, współfinansowane z EFFROW lub przyznane jako dodatkowe finansowanie krajowe takich współfinansowanych środków

ROZDZIAŁ IV PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY WSPÓLNE

Artykuł 1

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do następujących kategorii pomocy:

a) pomoc na rzecz mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP):

(i) prowadzących działalność w sektorze rolnictwa, tj. zajmujących się produkcją podstawową produktów rolnych, ich przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu, z wyłączeniem przypadków określonych w art. 14, 15, 16, 18, 23, 25–28, które mają zastosowanie wyłącznie do MŚP zajmujących się produkcją podstawową produktów rolnych;

(ii) na działalność wykraczającą poza zakres art. 42 Traktatu, o ile taka pomoc jest przyznawana zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 i jest albo współfinansowana przez Europejski Fundusz

▼B

Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) albo przyznawana w ramach dodatkowego finansowania krajowego do takich współfinansowanych środków.

- b) pomoc na inwestycje na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego znajdującego się w gospodarstwach rolnych;
- c) pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe w sektorze rolnym;
- d) pomoc na badania i rozwój w sektorach rolnym i leśnym;
- e) pomoc na rzecz leśnictwa.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie uznają to za stosowne, mogą zdecydować o przyznaniu pomocy, o której mowa w niniejszym artykule ust. 1 lit. a), ust. 1 lit. d) i ust. 1 lit. e), na warunkach rozporządzenia (UE) nr 651/2014 i zgodnie z nim.

3. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do pomocy na rzecz:

- a) sektora leśnego, która nie jest współfinansowana z EFRROW ani przyznawana jako dodatkowe finansowanie krajowe na takie współfinansowane środki, z wyłączeniem przypadków określonych w art. 31, 38, 39 i 43;
- b) MŚP na działania leżące poza zakresem art. 42 Traktatu, która nie jest współfinansowana z EFRROW ani przyznawana jako dodatkowe finansowanie krajowe na takie współfinansowane środki.

4. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:

- a) programów pomocy przewidzianych w art. 17, 32 i 33, art. 34 ust. 5 lit. a)–c), art. 35, 40, 41 i 44 niniejszego rozporządzenia, jeżeli średnia roczna pomoc państwa na budżet programu przekracza 150 mln EUR po sześciu miesiącach od ich wejścia w życie; Komisja może postanowić, że niniejsze rozporządzenie ma nadal zastosowanie przez dłuższy okres do dowolnego z takich programów pomocy po dokonaniu ewaluacji stosownego planu oceny zgłoszonego Komisji przez państwo członkowskie, w terminie 20 dni roboczych od wejścia w życie danego programu;
- b) wszelkich zmian w programach, o których mowa w niniejszym artykule ust. 4 lit. a), innych niż zmiany, które nie mogą wpływać na zgodność programu pomocy na podstawie niniejszego rozporządzenia lub nie mogą w istotny sposób rzutować na treść zatwierdzonego planu oceny;
- c) pomocy przyznawanej na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
- d) pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów przywożonych.

▼ B

5. Z wyjątkiem określonym w art. 30, niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:

▼ M2

- a) programów pomocy, które nie wykluczają wyraźnie możliwości przekazania pomocy indywidualnej na rzecz przedsiębiorstwa, na którym ciąży dotąd niezrealizowany obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji uznającej pomoc przyznaną przez to samo państwo członkowskie za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym;
- b) pomocy *ad hoc* na rzecz przedsiębiorstwa, o którym mowa w lit. a).

▼ B

6. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, z wyłączeniem:

- a) pomocy na wyrównanie szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe, zgodnie z art. 30, pomocy na wyrównanie kosztów zwalczania chorób zwierząt zgodnie z art. 26 ust. 8 oraz pomocy na usuwanie i zniszczenie padłych zwierząt gospodarskich zgodnie z art. 27 ust. 1 lit. c), d) oraz e);
- b) pomocy związanej z następującymi zdarzeniami, o ile dane przedsiębiorstwo znalazło się w trudnej sytuacji z powodu strat lub szkód spowodowanych przez przedmiotowe zdarzenie:
 - (i) pomocy na wyrównanie szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawiska klimatyczne porównywalne do klęsk żywiołowych zgodnie z art. 25;
 - (ii) pomocy na pokrycie kosztów zwalczania chorób zwierząt oraz szkodników roślin oraz wyrównanie szkód poniesionych w wyniku chorób zwierząt lub spowodowanych przez szkodniki roślin zgodnie z art. 26 ust. 8 i 9;
 - (iii) pomocy na naprawę szkód związanych ze zniszczeniami lasów wskutek pożarów, klęskami żywiołowymi, niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi porównywalnymi do klęsk żywiołowych, szkodnikami roślin, katastrofami i zdarzeniami związanymi ze zmianą klimatu zgodnie z art. 34 ust. 5 lit. d);

▼ M3

- c) pomocy dla przedsiębiorstw, które nie znajdowały się w trudnej sytuacji w dniu 31 grudnia 2019 r., lecz stały się przedsiębiorstwami znajdującymi się w trudnej sytuacji w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2021 r.

▼ B

7. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do środków pomocy, które — przez warunki z nimi związane lub przez metody ich finansowania — nierozzerwalnie wiążą się z naruszeniem prawa Unii, a w szczególności do:

- a) środków pomocy, których przyznanie uwarunkowane jest tym, że siedziba beneficjenta znajduje się w danym państwie członkowskim, lub że prowadzi on w tym państwie przeważającą część działalności;
- b) środków pomocy, których przyznanie uwarunkowane jest tym, by beneficjent korzystał z towarów produkcji krajowej lub usług krajowych;
- c) środków pomocy ograniczających możliwości beneficjentów w zakresie wykorzystania wyników działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej w innych państwach członkowskich.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „pomoc” oznacza każdy środek spełniający wszystkie kryteria, o których mowa w art. 107 ust. 1 Traktatu;
- 2) „MŚP” lub „mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa” oznaczają przedsiębiorstwa spełniające kryteria ustanowione w załączniku I;
- 3) „sektor rolny” oznacza wszystkie przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją podstawową produktów rolnych, ich przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu;
- 4) „produkty rolne” oznaczają produkty wymienione w załączniku I do Traktatu, z wyjątkiem produktów rybołówstwa i akwakultury wymienionych w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 ⁽¹⁾;
- 5) „produkcja podstawowa produktów rolnych” oznacza wytwarzanie plodów ziemi i produktów pochodzących z chowu zwierząt wymienionych w załączniku I do Traktatu, bez poddawania ich jakiemukolwiek dalszemu przetwarzaniu zmieniającemu właściwości tych produktów;
- 6) „przetwarzanie produktów rolnych” oznacza wszelkie czynności dokonywane na produktach rolnych, w wyniku których powstają produkty będące również produktami rolnymi, z wyjątkiem przeprowadzanych w gospodarstwie czynności niezbędnych do przygotowania produktów zwierzęcych lub roślinnych do pierwszej sprzedaży;
- 7) „wprowadzanie do obrotu produktów rolnych” oznacza posiadanie lub wystawianie produktu w celu sprzedaży, oferowanie go na sprzedaż, dostawę lub każdy inny sposób wprowadzania produktu na rynek, z wyjątkiem jego pierwszej sprzedaży przez producenta surowców na rzecz podmiotów zajmujących się odsprzedażą lub przetwórstwem i czynności przygotowujących produkt do takiej pierwszej sprzedaży; sprzedaż produktów przez producenta produktów pierwotnych konsumentom końcowym uznaje się za wprowadzanie do obrotu produktów rolnych, jeśli następuje w odpowiednio wydzielonym do tego celu miejscu;
- 8) „gospodarstwo rolne” oznacza jednostkę obejmującą grunty, obiekty i urządzenia wykorzystywane na potrzeby produkcji podstawowej produktów rolnych;
- 9) „klęski żywiołowe” oznaczają: trzęsienia ziemi, lawiny, osunięcia ziemi i powódzie, trąby powietrzne, huragany, erupcje wulkanów i pożary powstałe naturalnie;
- 10) „program pomocy” oznacza każdy akt prawny, na podstawie którego, bez konieczności przyjmowania dodatkowych środków wykonawczych, można przyznać pomoc indywidualną przedsiębiorstwom określonym w tym akcie w sposób ogólny i abstrakcyjny, oraz każdy akt prawny, na którego podstawie przedsiębiorstwu lub przedsiębiorstwom można przyznać pomoc niezwiązaną z konkretnym projektem na czas nieokreślony lub na nieokreślonej kwotę;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 1).

▼ B

- 11) „plan oceny” oznacza dokument zawierający co najmniej następujące konieczne elementy: cele programu pomocy, który będzie podlegał ocenie; pytania służące ocenie; wskaźniki wyników; przewidywaną metodykę przeprowadzania oceny; wymogi w zakresie gromadzenia danych; proponowany harmonogram oceny, w tym termin przedłożenia końcowego sprawozdania z oceny; opis niezależnego organu prowadzącego ocenę lub opis kryteriów wyboru takiego organu oraz procedury zapewniające promocję oceny;
- 12) „pomoc indywidualna” oznacza:
- a) pomoc *ad hoc*; oraz
 - b) pomoc przyznaną indywidualnym beneficjentom na podstawie programu pomocy;
- 13) „pomoc *ad hoc*” oznacza pomoc przyznaną poza programem pomocy;
- 14) „przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji” oznacza przedsiębiorstwo, wobec którego zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:
- a) w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (innej niż MSP, które istnieje od mniej niż trzech lat), jeżeli ponad połowa jej subskrybowanego kapitału zakładowego została utracona wskutek skumulowanych strat. Taka sytuacja ma miejsce, gdy w wyniku odliczenia skumulowanych strat od rezerw (i wszystkich innych elementów uznawanych za część środków własnych przedsiębiorstwa) powstaje ujemna skumulowana kwota, która przekracza połowę subskrybowanego kapitału zakładowego. Do celów niniejszego przepisu „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” odnosi się w szczególności do rodzajów spółek wymienionych w załączniku I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽¹⁾, a „kapitał zakładowy” obejmuje, w stosownych przypadkach, wszelkie premie emisyjne;
 - b) w przypadku spółki, w której przynajmniej niektórzy członkowie ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za jej zadłużenie (innej niż MSP, które istnieje od mniej niż trzech lat), jeżeli ponad połowa jej kapitału według sprawozdania finansowego została utracona wskutek skumulowanych strat. Do celów niniejszego przepisu „spółka, w której co najmniej niektórzy członkowie ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za jej długi” odnosi się w szczególności do rodzajów jednostek wymienionych w załączniku II do dyrektywy 2013/34/UE;
 - c) jeżeli przedsiębiorstwo jest przedmiotem zbiorowego postępowania w związku z niewypłacalnością lub według prawa krajowego, któremu podlega, spełnia kryteria do poddania go zbiorowemu postępowaniu w związku z niewypłacalnością na wniosek jego wierzycieli;

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

▼B

- d) jeżeli przedsiębiorstwo otrzymało pomoc na ratowanie i nie spłaciło do tej pory pożyczki ani nie zakończyło umowy o gwarancję lub otrzymało pomoc na restrukturyzację i nadal podlega planowi restrukturyzacji;
- e) w przypadku przedsiębiorstwa, które nie jest MŚP, jeżeli w ciągu ostatnich dwóch lat:
- (i) księgowy stosunek kapitału obcego do kapitału własnego tego przedsiębiorstwa przekracza 7,5; oraz
 - (ii) wskaźnik relacji pokrycia odsetek do EBITDA tego przedsiębiorstwa wynosi poniżej 1,0;
- 15) „padłe zwierzęta gospodarskie” oznacza zwierzęta, które zostały poddane eutanazji (ze sprecyzowaną diagnozą lub bez takiej diagnozy) lub padły — w tym zwierzęta martwo urodzone lub nienarodzone — na terenie gospodarstwa lub jakiegokolwiek zakładu lub podczas transportu, ale które nie zostały poddane ubojowi z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi;
- 16) „niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej” oznacza niekorzystne warunki pogodowe, takie jak: mróz, burza i grad, lód, ulewny lub długotrwały deszcz lub poważna susza, które niszczą ponad 30 % średniej produkcji wyliczonej na podstawie:
- a) produkcji z ubiegłych trzech lat; lub
 - b) średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu ubiegłych lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej;
- 17) „inne niekorzystne zjawiska klimatyczne” oznaczają niekorzystne warunki pogodowe, które nie spełniają warunków określonych w art. 2 ust. 16 niniejszego rozporządzenia;
- 18) „szkodniki roślin” oznaczają organizmy szkodliwe zgodnie z definicją w art. 2 ust. 1 lit. e) dyrektywy Rady 2000/29/WE ⁽¹⁾;
- 19) „katastrofa” oznacza nieprzewidziane zdarzenie o charakterze biotycznym lub abiotycznym, spowodowane przez działalność człowieka, które prowadzi do istotnych zakłóceń w strukturach leśnych, powodując w wyniku tego znaczące szkody gospodarcze w sektorach leśnictwa;
- 20) „ekwiwalent dotacji brutto” oznacza kwotę pomocy, jeżeli pomocy udzielono beneficjentowi w formie dotacji, przed potrąceniem podatku lub innych opłat;
- 21) „rzeczowe aktywa trwałe” oznaczają aktywa w postaci gruntów, budynków i zakładu, urządzeń i wyposażenia;
- 22) „wartości niematerialne i prawne” oznaczają aktywa nieposiadające postaci fizycznej ani finansowej, takie jak patenty, licencje, wiedza fachowa lub inna własność intelektualna;
- 23) „systemy rolno-leśne” oznaczają systemy użytkowania gruntów, w których drzewa uprawia się w połączeniu z uprawą roli na tym samym gruncie;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie (Dz.U. L 169 z 10.7.2000, s. 1).

▼B

- 24) „zaliczka zwrotna” oznacza pożyczkę na realizację projektu, wypłacaną w jednej lub kilku ratach, której warunki spłaty zależą od wyniku projektu;
- 25) „rozpoczęcie realizacji projektu lub działania” oznacza rozpoczęcie działań lub prac budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub usług lub wszelkie inne zobowiązanie, które sprawia, że projekt lub działanie jest nieodwracalne, w zależności od tego, które z wymienionych wydarzeń nastąpiło wcześniej; zakupu gruntów i prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie analiz wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie realizacji projektu lub działania;
- 26) „duże przedsiębiorstwa” oznaczają przedsiębiorstwa niespełniające kryteriów, o których mowa w załączniku I;
- 27) „kolejna wersja programu pomocy fiskalnej” oznacza program w formie korzyści podatkowych, który stanowi zmienioną wersję uprzednio istniejącego programu w formie korzyści podatkowych i który go zastępuje;
- 28) „intensywność pomocy” oznacza kwotę pomocy brutto wyrażoną jako odsetek kosztów kwalifikowalnych, przed wszelkimi potrąceniami podatku lub innych opłat;
- 29) „data przyznania pomocy” oznacza dzień, w którym beneficjent nabył prawo do otrzymania pomocy zgodnie z obowiązującym krajowym systemem prawnym;
- 30) „norma Unii” oznacza wiążącą normę ustanowioną w przepisach Unii i ustanawiającą poziom, które muszą osiągnąć poszczególne przedsiębiorstwa, w szczególności odnośnie do środowiska, higieny i dobrostanu zwierząt; za normy Unii nie uważa się jednak norm ani celów ustanowionych na szczeblu UE, które są obowiązujące dla państw członkowskich, ale nie dla poszczególnych przedsiębiorstw;
- 31) „program rozwoju obszarów wiejskich” oznacza program rozwoju obszarów wiejskich przewidziany w art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013;
- 32) „inwestycja nieprodukcyjna” oznacza inwestycję, która nie prowadzi do znaczącego wzrostu wartości ani rentowności gospodarstwa;
- 33) „inwestycje służące zapewnieniu zgodności z normą Unii” oznaczają inwestycje dokonane w celu osiągnięcia zgodności z normą Unii po upływie okresu przejściowego przewidzianego w przepisach Unii;
- 34) „młody rolnik” oznacza osobę, która w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy ma nie więcej niż 40 lat, posiada odpowiednie umiejętności i kwalifikacje zawodowe i po raz pierwszy rozpoczyna działalność w gospodarstwie rolnym jako kierujący tym gospodarstwem rolnym;
- 35) „regiony najbardziej oddalone” oznaczają regiony, o których mowa w art. 349 akapit pierwszy Traktatu;

▼B

- 36) „mniejsze wyspy Morza Egejskiego” oznaczają mniejsze wyspy, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013 ⁽¹⁾;
- 37) „regiony słabiej rozwinięte” oznaczają regiony, w których produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniego PKB UE-27;
- 38) „UE-25” oznacza państwa członkowskie, które były państwami członkowskimi Unii w maju 2005 r.;
- 39) „UE-27” oznacza państwa członkowskie, które były państwami członkowskimi Unii w styczniu 2007 r.;
- 40) „prace remontowo-budowlane” oznacza prace budowlane lub inżynierskie podjęte przez samego rolnika lub jego pracowników, prowadzące do powstania aktywów;
- 41) „biopaliwo produkowane z roślin spożywczych” oznacza biopaliwo produkowane z upraw zbóż i innych upraw roślin wysokoskrobiowych, cukrów oraz roślin oleistych, o których jest mowa we wniosku Komisji w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 98/70/WE odnoszącą się do jakości benzyny i olejów napędowych i zmieniającą dyrektywę 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych ⁽²⁾;
- 42) „rolnik czynny zawodowo” oznacza rolnika czynnego zawodowo w rozumieniu art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 ⁽³⁾;
- 43) „grupa i organizacja producentów” oznacza grupę lub organizację utworzoną w celu:
- a) dostosowania do wymogów rynkowych procesu produkcyjnego i produkcji producentów, którzy są członkami takiej grupy bądź organizacji; lub
 - b) wspólnego wprowadzania towarów do obrotu, w tym przygotowania do sprzedaży, centralizacji sprzedaży i dostaw do odbiorców hurtowych; lub
 - c) ustanowienia wspólnych zasad dotyczących informacji o produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem zbiorów i dostępności; lub
 - d) innych działań, które mogą być przeprowadzane przez grupy lub organizacje producentów, takich jak: rozwijanie umiejętności biznesowych i marketingowych oraz organizowanie i ułatwianie procesów wprowadzania innowacji;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1405/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 41).

⁽²⁾ COM(2012) 595 z 17.10.2012.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie (WE) nr 73/2009 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 608).

▼B

- 44) „koszty stałe wynikające z udziału w systemie jakości” oznaczają koszty poniesione na przystąpienie do systemu jakości objętego pomocą i roczną składkę z tytułu udziału w tym systemie jakości, w tym — w razie potrzeby — wydatki na kontrole niezbędne do sprawdzenia zgodności z wymogami systemu jakości;
- 45) „doradztwo” oznacza udzielenie kompletnych usług doradczych w ramach jednej i tej samej umowy;
- 46) „członek gospodarstwa rolnego” oznacza osobę fizyczną lub prawną, bądź grupę osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, z wyjątkiem pracowników gospodarstwa;
- 47) „koszty testów na obecność TSE (pasażowalne encefalopatie gąbczaste) i BSE (gąbczasta encefalopatia bydła)” oznacza wszystkie koszty, obejmujące koszty zestawów do testów, pobierania próbek niezbędnych do badań, ich transportu, przeprowadzania testów, przechowywania i niszczenia próbek koniecznych do przeprowadzania testów laboratoryjnych zgodnie z rozdziałem C załącznika X do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 ⁽¹⁾;
- 48) „księga hodowlana” oznacza każdą księgę, rejestr, zbiór lub środek przechowywania danych:
- a) utrzymywane przez organizację lub stowarzyszenie hodowców oficjalnie uznane przez państwo członkowskie, w którym dana organizacja lub stowarzyszenie hodowców zostało utworzone; oraz
 - b) w której lub w którym zwierzęta hodowlane czystorasowe poszczególnych ras zostały wpisane lub zarejestrowane z podaniem ich przodków;
- 49) „zwierzę chronione” oznacza każde zwierzę chronione przepisami unijnymi lub prawodawstwem krajowym;
- 50) „organizacja prowadząca badania i upowszechniająca wiedzę” oznacza podmiot (jak np. uniwersytet lub instytut badawczy, agencja zajmująca się transferem technologii, pośrednik w dziedzinie innowacji, fizyczny lub wirtualny podmiot prowadzący współpracę w dziedzinie badań i rozwoju) niezależnie od jego statusu prawnego (ustanowionego na mocy prawa publicznego lub prywatnego) lub sposobu finansowania, którego podstawowym celem jest samodzielne prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych bądź rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników takich działań poprzez nauczanie, publikację lub transfer wiedzy. W przypadkach gdy tego rodzaju jednostka prowadzi również działalność gospodarczą finansowanie, koszty i dochody związane z tą działalnością gospodarczą należy rozliczać oddzielnie. Przedsiębiorstwa mogące wywierać wpływ na taki podmiot, na przykład jako jego udziałowcy lub członkowie zarządu nie mają preferencyjnego dostępu do potencjału badawczego tego podmiotu ani do wyników prowadzonych przez niego badań;
- 51) „w warunkach pełnej konkurencji” oznacza, że warunki transakcji między umawiającymi się stronami nie różnią się od tych, jakie stosowałyby niezależne przedsiębiorstwa i nie zawierają jakiegokolwiek elementu porozumienia. Każda transakcja, która wynika

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych gąbczastych encefalopatii (Dz.U. L 147 z 31.5.2001, s. 1).

▼B

- z otwartej, przejrzystej i bezwarunkowej procedury, uznawana jest za spełniającą zasadę pełnej konkurencji;
- 52) „szybko rosnące drzewa” oznaczają las o krótkiej rotacji, w którym minimalny okres przed ściną określa się na 8 lat, a maksymalny okres przed ściną — na nie więcej niż 20 lat;
- 53) „zagajnik o krótkiej rotacji” oznacza drzewa gatunków określonych przez państwa członkowskie, objęte kodem CN 06 02 9041, które obejmują zdrewniałe uprawy wieloletnie, sadzonki lub podstawy łodyg pozostałe w glebie po zbiorach, wraz z nowymi pędami wschodzącymi w następnej porze roku, o maksymalnym cyklu zbiorów określanym przez państwa członkowskie;
- 54) „koszt transakcyjny” oznacza dodatkowy koszt związany z wypełnieniem zobowiązania, ale niezwiązany bezpośrednio z jego realizacją lub nieujęty w kosztach lub utraconych dochodach, które są wyrównywane bezpośrednio; koszt ten może być obliczany na podstawie kosztu standardowego;
- 55) „inny zarządca gruntów” oznacza przedsiębiorstwo zarządzające gruntami, niebędące przedsiębiorstwem działającym w sektorze rolnym;
- 56) „przetwarzanie produktów rolnych na produkty nierolne” oznacza wszelkie czynności dokonywane na produktach rolnych, prowadzące do uzyskania produktów, które nie są objęte załącznikiem I do Traktatu;
- 57) „obszary »a«” oznaczają obszary oznaczone na mapie zatwierdzonej pomocy regionalnej na okres od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2020 r. w zastosowaniu przepisów art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu;
- 58) „obszary »c«” oznaczają obszary oznaczone na mapie zatwierdzonej pomocy regionalnej na okres od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2020 r. w zastosowaniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu;
- 59) „obszary słabo zaludnione” oznaczają obszary uznane przez Komisję za takowe w indywidualnych decyzjach w sprawie map pomocy regionalnej na okres od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2020 r.;
- 60) „obszar NUTS 3” oznacza obszar określony na poziomie 3 wspólnej klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (¹);
- 61) „nieokreślone z góry obszary »c«” oznaczają obszary, które państwo członkowskie może według własnego uznania oznaczyć jako obszary „c”, pod warunkiem że wykaże, iż obszary te spełniają pewne kryteria społeczno-ekonomiczne i że zostały oznaczone na mapie zatwierdzonej pomocy regionalnej na okres od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2020 r. w zastosowaniu przepisów art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu;

(¹) Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

▼B

- 62) „dawne obszary »a«” oznaczają obszary oznaczone jako obszary „a” na mapie zatwierdzonej pomocy regionalnej na okres od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2014 r.
- 63) „środki spożywcze” oznaczają środki spożywcze, które nie są produktami rolnymi, a które są wymienione w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 ⁽¹⁾.

*Artykuł 3***Warunki wyłączenia**

Programy pomocy, pomoc indywidualna przyznana w ramach programów pomocy oraz pomoc *ad hoc* są zgodne z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 2 lub 3 Traktatu i wyłączone z wymogu zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu, jeżeli pomoc taka spełnia wszystkie warunki przewidziane w rozdziale I niniejszego rozporządzenia oraz szczególne warunki w odniesieniu do odpowiednich rodzajów pomocy ustanowione w rozdziale III niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 4***Progi powodujące obowiązek zgłoszenia**

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do żadnej pomocy indywidualnej, w przypadku której ekwiwalent dotacji brutto przekracza następujące progi:
- a) pomoc na inwestycje w rzeczowe aktywa trwale lub wartości niematerialne i prawne w gospodarstwach rolnych powiązane z produkcją podstawową produktów rolnych, o której mowa w art. 14: 500 000 EUR dla jednego przedsiębiorstwa na jeden projekt inwestycyjny;
 - b) pomoc na inwestycje związane z przeniesieniem budynków rolniczych skutkujące modernizacją obiektów lub zwiększeniem zdolności produkcyjnych, o której mowa w art. 16 ust. 4: 500 000 EUR dla jednego przedsiębiorstwa na jeden projekt inwestycyjny;
 - c) pomoc na inwestycje związane z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych, o której mowa w art. 17: 7,5 mln EUR dla jednego przedsiębiorstwa na jeden projekt inwestycyjny;
 - d) pomoc na inwestycje na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego znajdującego się na terenie gospodarstw rolnych, o której mowa w art. 29: 500 000 EUR dla jednego przedsiębiorstwa na jeden projekt inwestycyjny;
 - e) pomoc na badania i rozwój w sektorach rolnym i leśnym, o której mowa w art. 31: 7,5 mln EUR na projekt;
 - f) pomoc na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych, o której mowa w art. 32: 7,5 mln EUR na jeden projekt związany z tworzeniem terenów zalesionych;
 - g) pomoc na rzecz systemów rolno-leśnych, o której mowa w art. 33: 7,5 mln EUR na jeden projekt stworzenia systemu rolno-leśnego;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 1).

▼B

- h) pomoc na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość środowiskową, o której mowa w art. 35: 7,5 mln EUR na jeden projekt inwestycyjny;
 - i) pomoc na inwestycje w infrastrukturę związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem sektora leśnego, o której mowa w art. 40: 7,5 mln EUR na jeden projekt inwestycyjny;
 - j) pomoc na inwestycje w technologie w dziedzinie leśnictwa oraz inwestycje w pozyskiwanie, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów leśnych, o której mowa w art. 41: 7,5 mln EUR na jeden projekt inwestycyjny;
 - k) pomoc na inwestycje związane z przetwarzaniem produktów rolnych na produkty nierolne lub produkcją bawełny, o której mowa w art. 44: 7,5 mln EUR na jeden projekt inwestycyjny;
2. Progów określonych w ust. 1 nie wolno obchodzić poprzez sztuczne dzielenie programów pomocy lub projektów objętych pomocą.

*Artykuł 5***Przejrzystość pomocy**

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się jedynie do pomocy, w przypadku której możliwe jest wcześniejsze dokładne obliczenie ekwiwalentu dotacji brutto bez konieczności przeprowadzania oceny ryzyka („pomoc przejrzysta”).
2. Następujące kategorie pomocy uznaje się za przejrzyste:
- a) pomoc w formie dotacji oraz dotacji na spłatę odsetek;
 - b) pomoc w formie pożyczek, gdzie ekwiwalent dotacji brutto oblicza się na podstawie stopy referencyjnej obowiązującej w dniu przyznania pomocy;
 - c) pomoc w formie gwarancji:
 - (i) jeśli ekwiwalent dotacji brutto obliczono na podstawie bezpiecznych stawek określonych w zawiadomieniu Komisji; lub
 - (ii) jeśli przed wdrożeniem pomocy metoda obliczania ekwiwalentu dotacji brutto gwarancji została zatwierdzona na podstawie obwieszczenia Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji lub na podstawie zawiadomienia, którym zastąpiono powyższe obwieszczenie, w następstwie zgłoszenia tej metody do Komisji na mocy obowiązującego rozporządzenia przyjętego przez Komisję w dziedzinie pomocy państwa, a zatwierdzona metoda wyraźnie odnosi się do przedmiotowego rodzaju gwarancji i rodzaju transakcji bazowej w kontekście stosowania niniejszego rozporządzenia;
 - d) pomoc w formie korzyści podatkowych, w której w ramach środka przewidziano pułap zapobiegający przekroczeniu obowiązującego progu;

▼B

e) pomoc w formie zaliczek zwrotnych, jeżeli łączna nominalna kwota zaliczek zwrotnych nie przekracza progów obowiązujących na mocy niniejszego rozporządzenia lub jeżeli metoda obliczania ekwiwalentu dotacji brutto zaliczki zwrotnej została — po zgłoszeniu jej Komisji — zaakceptowana przed wprowadzeniem środka.

3. Do celów niniejszego rozporządzenia następujących kategorii pomocy nie uznaje się za pomoc przejrzystą:

- a) pomocy w formie zastrzyków kapitałowych;
- b) pomocy w formie środków finansowania ryzyka.

*Artykuł 6***Efekt zachęty**

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się jedynie do pomocy, która wywołuje efekt zachęty.

2. Uznaje się, że pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli beneficjent złożył do danego państwa członkowskiego pisemny wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności. Wniosek o przyznanie pomocy musi zawierać co najmniej następujące informacje:

- a) nazwę przedsiębiorstwa i informację o jego wielkości;
- b) opis projektu lub działalności, w tym daty ich rozpoczęcia i zakończenia;
- c) lokalizację projektu lub działalności;
- d) wykaz kosztów kwalifikowalnych;
- e) typ (dotacja, pożyczka, gwarancja, zaliczka zwrotna lub inna forma) oraz kwotę finansowania publicznego potrzebną do realizacji projektu/działania.

3. Uznaje się, że pomoc *ad hoc* przyznana dużym przedsiębiorstwom wywołuje efekt zachęty, jeśli państwo członkowskie, oprócz zapewnienia spełnienia warunku określonego w ust. 2, przed przyznaniem danej pomocy *ad hoc* stwierdziło, że dokumentacja przygotowana przez beneficjenta wykazuje, że spełniono co najmniej jedno spośród poniższych kryteriów:

- a) znaczące zwiększenie zakresu projektu lub działania dzięki pomocy;
- b) znaczące zwiększenie całkowitej kwoty wydanej przez beneficjenta na projekt lub działanie dzięki pomocy;
- c) znaczące przyspieszenie zakończenia realizacji danego projektu lub działania;
- d) w przypadku pomocy inwestycyjnej *ad hoc*, że w przypadku braku pomocy projekt lub działanie jako takie nie zostałyby zrealizowane albo nie byłyby wystarczająco korzystne dla beneficjenta na danym obszarze wiejskim.

▼ B

4. Na zasadzie odstępstwa od przepisów ust. 2 i 3 uznaje się, że środki w formie korzyści podatkowych wywołują efekt zachęty, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- a) środek daje uprawnienia do uzyskania pomocy zgodnie z obiektywnymi kryteriami i bez dalszej ingerencji ze strony państwa członkowskiego; oraz
- b) środek został przyjęty i obowiązywał przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu objętego pomocą lub działań objętych pomocą — z wyjątkiem przypadków kolejnych wersji programu pomocy fiskalnej, o ile dana działalność była już objęta poprzednimi programami w formie korzyści podatkowych.

5. Na zasadzie odstępstwa od przepisów ust. 2, 3 i 4 w odniesieniu do następujących kategorii pomocy nie obowiązuje wymóg wywołania efektu zachęty lub przyjmuje się, że wywołują one taki efekt:

- a) programy pomocy na rzecz scalania gruntów, jeżeli spełnione są warunki ustanowione w art. 15 lub art. 43, oraz pod warunkiem że:
 - (i) program pomocy daje uprawnienia do uzyskania pomocy zgodnie z obiektywnymi kryteriami i bez dalszej ingerencji ze strony państwa członkowskiego; oraz
 - (ii) program pomocy został przyjęty i wszedł w życie zanim beneficjent poniósł koszty kwalifikowane zgodnie z art. 15 lub art. 43;
- b) pomoc na działania promocyjne w formie publikacji mających na celu podniesienie świadomości szerokiego grona odbiorców na temat produktów rolnych, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 24 ust. 2 lit. b);
- c) pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawiska klimatyczne porównywalne do klęsk żywiołowych, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 25;
- d) pomoc na wyrównanie kosztów zwalczania chorób zwierząt oraz szkodników roślin i strat poniesionych w wyniku tych chorób zwierząt lub spowodowanych przez te szkodniki roślin, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 26 ust. 9 i 10;
- e) pomoc na pokrycie kosztów związanych z wywozem i zniszczeniem padłych zwierząt gospodarskich, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 27 ust. 1 lit. c), d) i e);
- f) pomoc na inwestycje na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego znajdującego się w gospodarstwach rolnych zgodna z art. 29;
- g) pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 30;
- h) pomoc na badania i rozwój w sektorach rolnym i leśnym, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 31;
- i) pomoc na naprawę szkód w lasach spowodowanych pożarami, klęskami żywiołowymi, niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, szkodnikami roślin, chorobami zwierząt, katastrofami oraz zjawiskami związanymi ze zmianą klimatu zgodnie z art. 34 ust. 5 lit. d), jeżeli spełnione są warunki określone w art. 34;
- j) pomoc na udział rolników czynnych zawodowo w systemach jakości bawełny i środków spożywczych, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 48.

▼ M2

▼B*Artykuł 7***Intensywność pomocy i koszty kwalifikowalne**

1. Do celów obliczania intensywności pomocy i kosztów kwalifikowalnych stosuje się kwoty przed potrąceniem podatku lub innych opłat. Koszty kwalifikowalne uzasadnia jasna, szczegółowa i aktualna dokumentacja. ►**M1** Kwoty kosztów kwalifikowalnych można obliczyć zgodnie z formami kosztów uproszczonych określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013⁽¹⁾, pod warunkiem że operacja jest co najmniej częściowo finansowana z EFRROW oraz że dany rodzaj kosztów jest kwalifikowalny na podstawie odpowiedniego przepisu dotyczącego wyłączenia. ◀

2. Podatek od wartości dodanej (VAT) nie stanowi wydatku kwalifikowalnego do pomocy, z wyjątkiem przypadków, gdy nie podlega on odzyskaniu na podstawie krajowych przepisów o podatku VAT.

3. W przypadku gdy pomoc przyznawana jest w formie innej niż dotacja, kwotę pomocy stanowi ekwiwalent dotacji brutto pomocy.

4. Wartość pomocy płatnej w kilku ratach dyskontowana jest do jej wartości w dniu przyznania pomocy. Także wartość kosztów kwalifikowalnych dyskontowana jest do ich wartości w dniu przyznania pomocy. Jako stopę procentową stosowaną do dyskontowania stosuje się stopę dyskontową obowiązującą w dniu przyznania pomocy.

5. Jeżeli pomoc jest przyznawana w formie korzyści podatkowych, dyskontowanie transz pomocy następuje na podstawie stóp dyskontowych obowiązujących w różnych momentach realizacji korzyści podatkowej.

6. W przypadku gdy pomoc została przyznana w formie zaliczek zwrotnych, które — przy braku przyjętej metodologii obliczania ekwiwalentu dotacji brutto — są wyrażone jako odsetek kosztów kwalifikowalnych, a środek przewiduje, że w przypadku pomyślnego zakończenia projektu, na podstawie rozsądnej i ostrożnej hipotezy, zaliczki spłaca się przy zastosowaniu stopy procentowej co najmniej równej stopie dyskontowej obowiązującej w dniu przyznania pomocy, maksymalne poziomy intensywności pomocy określone w rozdziale III można zwiększyć o 10 punktów procentowych.

*Artykuł 8***Kumulacja**

1. Aby ustalić, czy przestrzegane są progi powodujące obowiązek zgłoszenia określone w art. 4 oraz maksymalne poziomy intensywności pomocy i maksymalne kwoty pomocy określone w rozdziale III, uwzględnia się całkowitą kwotę pomocy państwa na wspieraną działalność, projekt lub dla przedsiębiorstwa korzystającego z pomocy.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

▼B

2. W przypadku gdy finansowanie Unii zarządzane centralnie przez instytucje, agencje, wspólne przedsięwzięcia lub inne organy Unii, które nie jest bezpośrednio ani pośrednio pod kontrolą państwa członkowskiego, jest połączone z pomocą państwa, przy ustalaniu, czy przestrzegane są progi powodujące obowiązek zgłoszenia, maksymalne poziomy intensywności pomocy i jej pułapy, uwzględnia się wyłącznie pomoc państwa, pod warunkiem że łączna kwota finansowania publicznego przyznanego w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych nie przekracza najkorzystniejszej stopy finansowania określonej w obowiązujących przepisach prawa Unii.

3. Pomoc, w przypadku której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne, wyłączoną na mocy niniejszego rozporządzenia z wymogu zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu można kumulować z:

- a) wszelką inną pomocą państwa, o ile dane środki dotyczą różnych, możliwych do wyodrębnienia kosztów kwalifikowalnych;
- b) wszelką inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych — pokrywających się częściowo lub w całości — kosztów kwalifikowalnych, jedynie wtedy, gdy taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższego poziomu intensywności pomocy lub kwoty pomocy mających zastosowanie do tej pomocy na mocy niniejszego rozporządzenia.

4. Pomoc, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych wyłączonych na mocy art. 18 i 45 niniejszego rozporządzenia, można kumulować z każdą inną pomocą państwa, w przypadku której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne.

Pomoc, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych, można kumulować z inną pomocą państwa, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych, do najwyższego odpowiedniego łącznego progu finansowania ustalonego pod kątem specyficznych uwarunkowań każdego przypadku w niniejszym lub innym rozporządzeniu o wyłączeniach blokowych lub w decyzji Komisji.

5. Pomocy państwa wyłączonej na mocy rozdziału III sekcje 1, 2 i 3 niniejszego rozporządzenia nie można kumulować z płatnościami, o których mowa w art. 81 ust. 2 i art. 82 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli w wyniku takiej kumulacji intensywność pomocy lub kwota pomocy przekroczyłyby pułapy określone w niniejszym rozporządzeniu.

6. Pomocy państwa wyłączonej na mocy niniejszego rozporządzenia nie można kumulować z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych, jeżeli skutkiem takiej kumulacji byłoby przekroczenie poziomów intensywności pomocy lub kwot pomocy określonych w rozdziale III.

7. Pomocy na inwestycje zmierzające do przywrócenia potencjału produkcji rolnej, o której mowa w artykule 14 ust. 3 lit. e), nie można kumulować z pomocą na wyrównanie strat materialnych, o której mowa w art. 25, 26 i 30 niniejszego rozporządzenia.

8. Pomocy na rozpoczęcie działalności przez grupy producentów i organizacje w sektorze rolnym, o której mowa w art. 19 niniejszego rozporządzenia, nie można kumulować z pomocą na tworzenie grup producentów i organizacji w sektorze rolnym, o której mowa w art. 27 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

▼B

Pomocy na rozpoczęcie działalności dla młodych rolników i pomocy na rozwój małych gospodarstw rolnych, o której mowa w art. 18 niniejszego rozporządzenia, nie można kumulować z pomocą na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników i pomocą na rozwój małych gospodarstw, o której mowa w art. 19 ust. 1 lit. a) ppkt (i) oraz (iii) rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, jeżeli w wyniku takiej kumulacji kwota pomocy przekroczyłaby kwoty określone w niniejszym rozporządzeniu.

*Artykuł 9***Publikacja i informacje**

1. Najpóźniej 10 dni roboczych przed datą wejścia w życie programu pomocy wyłączonego na mocy niniejszego rozporządzenia z wymogu zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu lub przyznaniu pomocy *ad hoc* wyłączonej na mocy niniejszego rozporządzenia państwo członkowskie przekazuje Komisji, za pośrednictwem internetowego systemu przekazywania zgłoszeń, zgodnie z art. 3 rozporządzenia (WE) nr 794/2004, zestawienie informacji dotyczących takiej pomocy w standardowym formacie, określonym w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

W ciągu 10 dni roboczych od otrzymania tego zestawienia informacji Komisja przesyła państwu członkowskiemu zawiadomienie o jego otrzymaniu wraz z numerem identyfikacyjnym środka pomocy.

2. Zainteresowane państwo członkowskie zapewnia publikację na kompleksowej, krajowej lub regionalnej stronie internetowej poświęconej pomocy państwa:

- a) zestawienia informacji, o którym mowa w ust. 1, lub łącza do niego;
- b) pełnego tekstu każdego środka pomocy, o którym mowa w ust. 1, w tym zmian do niego, lub łącza zapewniającego dostęp do pełnego tekstu;
- c) informacji, o których mowa w załączniku III do niniejszego rozporządzenia, dla każdego przypadku przyznania pomocy indywidualnej przekraczającej:
 - (i) 60 000 EUR beneficjentom zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych;
 - (ii) 500 000 EUR beneficjentom prowadzącym działalność w sektorach przetwórstwa produktów rolnych, wprowadzania do obrotu produktów rolnych lub leśnym lub też prowadzącym działalność wykraczającą poza zakres art. 42 Traktatu.

3. W przypadku programów pomocy w formie korzyści podatkowych warunki te uznaje się za spełnione, jeżeli państwa członkowskie publikują wymagane informacje na temat kwot pomocy indywidualnej w następujących przedziałach (w mln EUR):

- a) 0,06–0,5 jedynie na rzecz produkcji podstawowej produktów rolnych;
- b) 0,5–1;
- c) 1–2;

▼B

- d) 2–5;
- e) 5–10;
- f) 10–30; oraz
- g) 30 i więcej.

4. Informacje, o których mowa w ust. 2 lit. c) powyżej, są przedstawiane i dostępne w standardowym formacie, jak opisano w załączniku IV, i istnieją funkcje umożliwiające ich sprawne wyszukiwanie i pobieranie. Informacje, o których mowa w ust. 2, publikuje się w terminie sześciu miesięcy od daty udzielenia pomocy lub — w przypadku pomocy w formie korzyści podatkowej — w ciągu jednego roku od obowiązującego terminu złożenia deklaracji podatkowej, i udostępnia przez co najmniej 10 lat od daty przyznania pomocy.

5. Pełny tekst programu pomocy lub środka pomocy *ad hoc*, o którym mowa w ust. 1, zawiera, w szczególności, wyraźne odniesienie do niniejszego rozporządzenia, z podaniem jego tytułu i adresu publikacyjnego w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, jak również do konkretnych przepisów rozdziału III, których dotyczy dany akt, albo też, w odpowiednich przypadkach, do ustawy krajowej gwarantującej wypełnianie odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia. Towarzyszą mu jego przepisy wykonawcze i zmiany do nich.

6. Komisja publikuje na swojej stronie internetowej:

- a) zestawienia informacji, o których mowa w ust. 1;
- b) łącza do portali internetowych poświęconych pomocy państwa wszystkich państw członkowskich, o których mowa w ust. 2.

7. Państwa członkowskie zobowiązane są zastosować się do przepisów ust. 2, 3 i 4 w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

▼M3

8. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, 2 i 6, w przypadku gdy państwo członkowskie pragnie przedłużyć stosowanie środków, w odniesieniu do których przedłożono Komisji zestawienie informacji, uznaje się, że zestawienie informacji dotyczące przedłużenia tych środków zostało przekazane Komisji i opublikowane, pod warunkiem że w odniesieniu do przedmiotowych środków nie wprowadza się żadnych merytorycznych zmian, z wyjątkiem zwiększenia budżetu.

▼B*Artykuł 10***Unikanie podwójnej publikacji**

Jeżeli przyznanie pomocy indywidualnej jest objęte zakresem rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i albo jest ona współfinansowana z EFRROW albo jest przyznana jako dodatkowe finansowanie krajowe na takie współfinansowane środki, państwo członkowskie może zdecydować o niepublikowaniu informacji na ten temat na swym portalu internetowym poświęconym pomocy państwa, o którym mowa w art. 9 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że informacje o przyznaniu pomocy indywidualnej zostały już opublikowane zgodnie z art. 111, 112 i 113 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013⁽¹⁾. W takim przypadku państwo członkowskie powinno

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549).

▼B

umieścić na stronie internetowej, o której mowa w art. 111 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, odniesienie do strony internetowej poświęconej pomocy państwa, o której mowa w art. 9 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ II

WYMOGI PROCEDURALNE

*Artykuł 11***Wycofanie przywileju wyłączenia blokowego**

Jeżeli państwo członkowskie przyznaje pomoc rzekomo wyłączonej z wymogu zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu na mocy niniejszego rozporządzenia, nie spełniając przy tym warunków określonych w rozdziałach I–III, Komisja może, po umożliwieniu zainteresowanemu państwu członkowskiemu przedstawienia swojego stanowiska, przyjąć decyzję stwierdzającą, że całość lub część przyszłych środków pomocy przyjętych przez dane państwo członkowskie, które w innych okolicznościach spełniałoby wymogi niniejszego rozporządzenia, podlega obowiązkowi zgłoszenia Komisji zgodnie z art. 108 ust. 3 Traktatu. Środki pomocy podlegające zgłoszeniu można ograniczyć do niektórych rodzajów pomocy, pomocy na rzecz niektórych beneficjentów lub też do środków pomocy przyjmowanych przez niektóre organy danego państwa członkowskiego.

*Artykuł 12***Sprawozdawczość**

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji w formie elektronicznej roczne sprawozdanie, o którym mowa w rozdziale III rozporządzenia (WE) nr 794/2004, na temat stosowania niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do każdego pełnego roku lub każdego niepełnego roku, w którym stosuje się niniejsze rozporządzenie.

2. Sprawozdanie roczne zawiera także informacje dotyczące:

- a) chorób zwierząt lub szkodników roślin, o których mowa w art. 26;
- b) danych meteorologicznych na temat rodzaju, daty wystąpienia, relatywnej skali i lokalizacji zjawisk klimatycznych porównywalnych do klęsk żywiołowych, o których mowa w art. 25, lub katastrof naturalnych w sektorze rolnym, o których mowa w art. 30.

*Artykuł 13***Monitorowanie**

Państwa członkowskie prowadzą szczegółową ewidencję z informacjami i dokumentacją uzupełniającą niezbędnymi do ustalenia, czy wszystkie warunki określone w niniejszym rozporządzeniu zostały spełnione. Dokumentacja ta jest przechowywana przez okres 10 lat od dnia, w którym przyznana została pomoc *ad hoc*, lub w którym przyznano ostatni środek pomocy w ramach danego programu pomocy. W terminie 20 dni roboczych lub takim dłuższym terminie, jaki podano w wezwaniu, zainteresowane państwo członkowskie przekazuje Komisji wszelkie informacje i dokumenty uzupełniające, które Komisja uzna za niezbędne do monitorowania stosowania niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ III
KATEGORIE POMOCY

SEKCJA I

Pomoc na rzecz MŚP zajmujących się produkcją podstawową produktów rolnych, ich przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu

Artykuł 14

Pomoc na inwestycje w rzeczowe aktywa trwale lub wartości niematerialne i prawne w gospodarstwach rolnych powiązane z produkcją podstawową produktów rolnych

1. Pomoc na inwestycje w rzeczowe aktywa trwale lub wartości niematerialne i prawne powiązane z produkcją podstawową produktów rolnych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeśli spełnia warunki ustanowione w niniejszym artykule ust. 2–14 i w rozdziale I.

2. Inwestycje te mogą być realizowane przez jednego lub więcej beneficjentów lub dotyczyć rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych przez jednego lub więcej beneficjentów.

3. Inwestycje te służą realizacji co najmniej jednego z następujących celów:

- a) poprawa ogólnej efektywności i trwałości gospodarstwa rolnego, w szczególności przez zmniejszenie kosztów produkcji lub udoskonalenie i przestawienie produkcji;
- b) poprawa stanu środowiska naturalnego, warunków higieny lub norm dobrostanu zwierząt, o ile dane inwestycje wykraczają poza obowiązujące normy Unii;
- c) tworzenie i doskonalenie infrastruktury związanej z rozwojem, dostosowaniem i modernizacją rolnictwa, w tym dostępem do gruntów rolnych, scalaniem i poprawą stanu gruntów, dostawą i oszczędnościami energii i wody;
- d) wypełnianie zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych, w tym ochrona różnorodności biologicznej gatunków i siedlisk oraz zwiększanie użyteczności publicznej obszaru Natura 2000 lub innych systemów o wysokiej wartości przyrodniczej, określonych w krajowych lub regionalnych programach rozwoju obszarów wiejskich państw członkowskich, o ile inwestycje mają charakter nieprodukcyjny;
- e) przywracanie potencjału produkcji zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych porównywalnych do klęsk żywiołowych, chorób zwierząt lub inwazji szkodników roślin oraz zapobieganie szkodom powodowanym przez tego rodzaju zdarzenia.

4. Inwestycje te mogą być powiązane z wytwarzaniem w gospodarstwie rolnym biopaliw lub energii ze źródeł odnawialnych, pod warunkiem że produkcja ta nie przekracza średniego rocznego zużycia paliw lub energii lub w danym gospodarstwie.

▼ B

W przypadku inwestycji w produkcję biopaliw — zdolności produkcyjne instalacji nie przekraczają ekwiwalentu średniego rocznego zużycia paliw transportowych w danym gospodarstwie rolnym, a wytwarzane biopaliwo nie jest sprzedawane na rynku.

W przypadku inwestycji w produkcję energii termicznej i elektrycznej ze źródeł odnawialnych w gospodarstwach rolnych — instalacje produkcji służą wyłącznie zaspokojeniu potrzeb własnych beneficjenta w zakresie energii, a zdolności produkcyjne tych instalacji nie przekraczają ekwiwalentu łącznego średniego rocznego zużycia energii termicznej i elektrycznej w danym gospodarstwie rolnym, łącznie z gospodarstwem domowym rolnika. Sprzedaż energii elektrycznej do sieci jest dozwolona wyłącznie, jeżeli przestrzegany jest limit rocznej konsumpcji własnej.

Jeżeli inwestycja realizowana jest wspólnie przez wielu beneficjentów w celu zaspokojenia ich własnego zapotrzebowania na biopaliwo i energię, średnie roczne zużycie kumuluje się do wysokości odpowiadającej łącznemu średniemu rocznemu zużyciu wszystkich beneficjentów.

W przypadku gdy na szczeblu krajowym istnieją normy w zakresie efektywności energetycznej, inwestycje w infrastrukturę energii odnawialnej, która zużywa lub produkuje energię, są zgodne z minimalnymi normami.

Inwestycje w instalacje, których głównym celem jest produkcja energii elektrycznej z biomasy, nie kwalifikują się do pomocy, chyba że wykorzystywany jest minimalny odsetek energii cieplnej, który określają państwa członkowskie.

Państwa członkowskie ustanawiają progi maksymalnej proporcji zbóż i innych upraw roślin wysokoskrobiowych, upraw cukrowych i upraw roślin oleistych wykorzystywanych do produkcji bioenergii, w tym biopaliw, dla różnych typów instalacji. Pomoc na projekty inwestycyjne w zakresie bioenergii musi być ograniczona do bioenergii, która spełnia odpowiednie kryteria zrównoważonego rozwoju ustanowione w przepisach Unii, w tym w art. 17 ust. 2–6 dyrektywy 2009/28/WE.

5. Inwestycje te muszą być zgodne z przepisami Unii oraz krajowymi przepisami danego państwa członkowskiego w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE — pomoc obwarowana jest wymogiem, by ocenę taką przeprowadzono, zaś zezwolenie na realizację odnośnego projektu inwestycyjnego wydano przed datą przyznania pomocy indywidualnej.

6. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne:

- a) koszty budowy, nabycia, w tym leasingu, lub modernizacji nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;
- b) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;
- c) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w lit. a) i b), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego

▼ B

i gospodarczego, w tym studia wykonalności, pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w lit. a) i b);

- d) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych;
- e) wydatki na inwestycje nieprodukcyjne związane z wypełnianiem obowiązków określonych w ust. 3 lit. d);
- f) w przypadku nawadniania koszty inwestycji, które spełniają następujące warunki:
 - (i) dla całego obszaru, na którym realizowana jest inwestycja, jak również dla wszystkich innych obszarów, na środowisko których inwestycja może wpłynąć, został zgłoszony Komisji plan gospodarowania wodami w dorzeczu wymagany przepisami art. 13 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾. W odpowiednich programach działań należy określić środki wchodzące w życie w ramach planu gospodarowania wodami w dorzeczu zgodnie z art. 11 wymienionej dyrektywy i odpowiednie dla sektora rolnego. W ramach inwestycji konieczne jest stosowanie lub wdrożenie systemu pomiaru wody umożliwiającego pomiar zużycia wody na poziomie wspieranej inwestycji;
 - (ii) inwestycja musi prowadzić do zmniejszenia zużycia wody w porównaniu z wcześniejszym o co najmniej 25 %;

W odniesieniu do lit. f) nie kwalifikują się jednak do pomocy na mocy niniejszego artykułu inwestycje mające wpływ na jednolite części wód gruntowych lub powierzchniowych, których stan ze względu na ilość wody został w odnośnym planie gospodarowania wodami w dorzeczu określony jako gorszy niż dobry, ani inwestycje, których skutkiem jest powiększenie netto nawadnianego obszaru, mające wpływ na daną jednolitą część wód gruntowych lub powierzchniowych.

Żaden z warunków określonych w lit. f) ppkt (i) oraz (ii) powyżej nie ma zastosowania do inwestycji w istniejącą instalację, która wpływa jedynie na efektywność energetyczną, ani do inwestycji w utworzenie zbiornika, lub do inwestycji w wykorzystywanie odzyskanej wody, która nie wpływa na jednolitą część wód podziemnych lub powierzchniowych.

- g) w przypadku inwestycji mających na celu przywrócenie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych porównywalnych do klęsk żywiołowych, chorób zwierząt lub inwazji szkodników roślin kosztami kwalifikowalnymi są wydatki poniesione na przywrócenie potencjału produkcji rolnej do poziomu sprzed wystąpienia tych zdarzeń;

⁽¹⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

▼B

h) w przypadku inwestycji mających na celu zapobieganie szkodom powodowanym przez klęski żywiołowe, niekorzystne zjawiska klimatyczne porównywalne do klęsk żywiołowych, choroby zwierząt lub szkodniki roślin, koszty kwalifikowalne mogą obejmować koszty określonych działań zapobiegawczych.

7. Kosztów innych niż wymienione w ust. 6 lit. a) oraz b), związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe, nie zalicza się do kosztów kwalifikowalnych.

Kapitału obrotowego nie uznaje się za koszt kwalifikowalny.

8. Od dnia 1 stycznia 2017 r. w przypadku nawadniania pomoc jest wypłacana wyłącznie przez państwa członkowskie, które zagwarantują w odniesieniu do obszaru dorzecza, w którym ma miejsce inwestycja, wkład różnych zastosowań wody do odzyskiwania kosztów usług wodnych przez sektor rolny zgodnego z art. 9 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2000/60/WE uwzględniając, w stosownych przypadkach, społeczne, środowiskowe i gospodarcze skutki odzyskiwana oraz warunki geograficzne i klimatyczne w danym regionie lub regionach.

9. Nie przyznaje się pomocy na:

- a) zakup praw do produkcji, uprawnień do płatności i roślin jednorocznych;
- b) sadzenie roślin jednorocznych;
- c) roboty odwadniające;
- d) inwestycje mające na celu doprowadzenie do zgodności z normami Unii, z wyjątkiem pomocy przyznanej młodym rolnikom w ciągu 24 miesięcy od daty rozpoczęcia przez nich działalności;
- e) zakup zwierząt, z wyjątkiem pomocy udzielonej na inwestycje na mocy ust. 3 lit. e).

10. Pomoc nie może być ograniczana do konkretnych produktów rolnych, a zatem musi być dostępna albo dla wszystkich sektorów produkcji podstawowej produktów rolnych, albo dla całego sektora produkcji roślinnej albo dla całego sektora produkcji zwierzęcej. Państwa członkowskie mogą jednak wyłączyć niektóre produkty z powodu nadmiaru zdolności produkcyjnych na rynku wewnętrznym lub braku rynków zbytu.

11. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nie jest przyznawana w przypadku naruszenia jakiegokolwiek zakazu lub ograniczenia określonego w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013, nawet jeśli takie zakazy i ograniczenia dotyczą jedynie wsparcia Unii przewidzianego w tym rozporządzeniu.

12. Maksymalna intensywność pomocy wynosi:

- a) 75 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w regionach najbardziej oddalonych;

▼B

- b) 75 % kwoty kosztów kwalifikowalnych na mniejszych wyspach Morza Egejskiego;
- c) 50 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w regionach słabiej rozwiniętych i we wszystkich regionach, w których w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. PKB na mieszkańca był niższy niż 75 % średniej dla UE-25 w okresie referencyjnym, ale których PKB na mieszkańca wynosi powyżej 75 % średniego PKB w UE-27;
- d) 40 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w pozostałych regionach.

13. Stawki określone w ust. 12 mogą zostać podwyższone o 20 punktów procentowych, pod warunkiem że maksymalna intensywność pomocy nie przekroczy 90 %, w przypadku:

- a) młodych rolników lub rolników, którzy rozpoczęli działalność w okresie pięciu lat poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
- b) inwestycji zbiorowych, takich jak obiekty magazynowe wykorzystywane przez grupę rolników lub obiekty wykorzystywane do przygotowywania produktów przed wprowadzeniem ich do obrotu oraz projekty zintegrowane obejmujące szereg środków przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1305/2013, w tym środków powiązanych z łączeniem się organizacji producentów;
- c) inwestycji na obszarach z ograniczeniami naturalnymi i innymi szczególnymi ograniczeniami;
- d) operacji wspieranych w ramach europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI), na przykład inwestycji w nową stajnię w gospodarstwie, umożliwiającą testowanie nowej metody chowu zwierząt, którą opracowano w ramach grupy operacyjnej złożonej z przedstawicieli rolników, naukowców oraz organizacji pozarządowej zajmujących się dobrostanem zwierząt;
- e) inwestycji na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, warunków higieny lub norm w zakresie dobrostanu zwierząt, o których mowa w ust. 3 lit. b); w tym przypadku podwyższona stawka przewidziana w tym ustępie ma zastosowanie jedynie do dodatkowych kosztów, które są niezbędne do osiągnięcia poziomu przekraczającego obowiązujące normy Unii, i które nie wiążą się ze zwiększeniem zdolności produkcyjnych.

14. W przypadku inwestycji nieprodukcyjnych, o których mowa w ust. 3 lit. d), i inwestycji na rzecz przywracania potencjału produkcji, o których mowa w ust. 3 lit. e), maksymalna intensywność pomocy nie może przekroczyć 100 %.

W przypadku inwestycji związanych ze środkami zapobiegawczymi, o których mowa w ust. 3 lit. e), maksymalna intensywność pomocy nie może przekroczyć 80 %. Może ona jednak zostać zwiększona do 100 % jeśli inwestycja realizowana jest wspólnie przez co najmniej dwóch beneficjentów.

*Artykuł 15***Pomoc na scalanie gruntów rolnych**

Pomoc na scalanie gruntów rolnych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeśli spełnia warunki określone w rozdziale I i jest przyznawana na pokrycie kosztów prawnych i administracyjnych (w tym kosztów badań) i ograniczona do tych kosztów w wysokości nieprzekraczającej 100 % faktycznie poniesionych kosztów.

*Artykuł 16***Pomoc na inwestycje związane z przenoszeniem budynków rolniczych**

1. Pomoc na inwestycje związane z przenoszeniem budynków rolniczych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnia warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–5 i w rozdziale I.

2. Przeniesienie budynku rolniczego służy realizacji celu leżącego w interesie publicznym.

Interes publiczny wskazany jako uzasadnienie przyznania pomocy na mocy niniejszego artykułu jest określony we właściwych przepisach danego państwa członkowskiego.

3. W przypadku gdy przeniesienie budynków rolniczych polega jedynie na rozbiórce, przemieszczeniu i ponownym wzniesieniu istniejących obiektów, maksymalna intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów faktycznie poniesionych w związku z tymi działaniami.

4. W przypadku gdy oprócz rozbiórki, usunięcia i ponownego wzniesienia istniejących obiektów, o których mowa w ust. 3, w wyniku przeniesienia następuje modernizacja takich obiektów lub wzrost zdolności produkcyjnych, w odniesieniu do kosztów związanych z modernizacją obiektów lub zwiększeniem zdolności produkcyjnych zastosowanie mają poziomy intensywności pomocy na inwestycje, o których mowa w art. 14 ust. 12 i 13.

Do celów niniejszego ustępu zwykłego zastąpienia istniejącego budynku czy instalacji nowym odtworzonym budynkiem lub instalacją bez gruntownej zmiany produkcji czy stosowanej technologii nie uznaje się za związane z modernizacją.

5. Maksymalna intensywność pomocy może sięgnąć 100 % kosztów kwalifikowalnych w przypadkach, gdy przeniesienie dotyczy działalności prowadzonej w pobliżu osad wiejskich i ma na celu poprawę jakości życia lub zwiększenie efektywności środowiskowej takiej osady.

*Artykuł 17***Pomoc na inwestycje związane z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych**

1. Pomoc na inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu

▼B

zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnia warunki ustanowione w niniejszym artykule ust. 2–10 i w rozdziale I.

2. Inwestycja ta musi dotyczyć przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych.

3. Inwestycje związane z produkcją biopaliw z roślin spożywczych nie kwalifikują się do pomocy na mocy niniejszego artykułu.

4. Inwestycje te muszą być zgodne z przepisami Unii oraz krajowymi przepisami danego państwa członkowskiego w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE — pomoc obwarowana jest wymogiem, by ocenę taką przeprowadzono, zaś zezwolenie na realizację odnośnego projektu inwestycyjnego wydano przed datą przyznania pomocy indywidualnej.

5. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne:

a) koszty budowy, nabycia, w tym leasingu, lub modernizacji nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;

b) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;

c) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w lit. a) i b), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności, pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w lit. a) i b);

d) zakup lub rozwój oprogramowania komputerowego oraz zakup patentów, licencji, praw autorskich, znaków towarowych.

6. Kosztów innych niż wymienione w ust. 5 lit. a) i b), związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe, nie zalicza się do kosztów kwalifikowalnych.

Kapitału obrotowego nie uznaje się za koszt kwalifikowalny.

7. Nie przyznaje się pomocy na inwestycje służące wypełnieniu obowiązujących norm Unii.

8. Pomoc nie jest przyznawana w przypadku naruszenia jakiegokolwiek zakazu lub ograniczenia ustanowionego w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013, nawet jeśli takie zakazy i ograniczenia dotyczą jedynie wsparcia Unii przewidzianego w tym rozporządzeniu.

▼B

9. Intensywność pomocy nie przekracza:
- a) 75 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w regionach najbardziej oddalonych;
 - b) 75 % kwoty kosztów kwalifikowalnych na mniejszych wyspach Morza Egejskiego;
 - c) 50 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w regionach słabiej rozwiniętych i we wszystkich regionach, w których w latach 2007–2013 PKB na mieszkańca był niższy niż 75 % średniej dla UE-25 w okresie referencyjnym, ale których PKB na mieszkańca wynosi powyżej 75 % średniego PKB w UE-27;
 - d) 40 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w pozostałych regionach.
10. Stawki określone w ust. 9 mogą zostać podwyższone o 20 punktów procentowych, pod warunkiem że maksymalna intensywność pomocy nie przekroczy 90 %, w przypadku operacji:
- a) związanych z łączeniem się organizacji producentów; lub
 - b) wspieranych w ramach europejskiego partnerstwa innowacyjnego.

*Artykuł 18***Pomoc na rozpoczęcie działalności przez młodych rolników i na rozwój małych gospodarstw rolnych**

1. Pomoc na rozpoczęcie działalności przez młodych rolników i na rozwój małych gospodarstw rolnych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnia warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–7 i w rozdziale I.

2. Pomoc przyznaje się młodym rolnikom zgodnie z definicją w art. 2 pkt 34 niniejszego rozporządzenia lub małym gospodarstwom rolnym zgodnie z definicjami państw członkowskich.

Przyjętą przez państwo członkowskie definicję małych gospodarstw rolnych stanowi definicja, która jest zawarta w odpowiednich programach rozwoju obszarów wiejskich i została zatwierdzona przez Komisję.

Państwa członkowskie określają górne i dolne progi dostępu do pomocy na rozpoczęcie działalności dla młodych rolników oraz do pomocy na rozwój małych gospodarstw, odnosząc się do potencjału produkcyjnego gospodarstwa rolnego mierzonego standardową produkcją zgodnie z definicją w art. 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1242/2008 ⁽¹⁾ — lub w równoważnych wartościach. Dolny próg dostępu do pomocy na rozpoczęcie działalności przez młodych rolników [wyrażony jako potencjał produkcyjny gospodarstwa rolnego] jest wyższy niż górny próg dostępu do pomocy na rzecz rozwoju małych gospodarstw.

Pomoc ograniczona jest do mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1242/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające wspólnotową typologię gospodarstw rolnych (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 3).

▼B

3. Gdy pomoc przyznawana jest młodemu rolnikowi, który zakłada gospodarstwo w formie osoby prawnej, młody rolnik sprawuje skuteczną i długoterminową kontrolę nad osobą prawną w zakresie decyzji dotyczących zarządzania, zysków i ryzyka finansowego. W przypadku gdy w kapitale osoby prawnej lub w zarządzaniu nią uczestniczy kilka osób fizycznych, w tym osoby niebędące młodymi rolnikami, młody rolnik jest uprawniony do sprawowania takiej faktycznej i długoterminowej kontroli samodzielnie albo wspólnie z innymi osobami. W przypadku gdy osoba prawna jest kontrolowana samodzielnie lub wspólnie przez inną osobę prawną, warunki te stosuje się do każdej osoby fizycznej sprawującej kontrolę nad taką inną osobą prawną.

4. Warunkiem przyznania pomocy jest przedłożenie właściwemu organowi danego państwa członkowskiego biznes planu, którego realizacja zaczyna się w przeciągu dziewięciu miesięcy od daty przyjęcia decyzji o przyznaniu pomocy.

Biznes plan zawiera co najmniej:

a) w przypadku pomocy na rozpoczęcie działalności dla młodych rolników:

- (i) opis sytuacji wyjściowej gospodarstwa rolnego;
- (ii) cele pośrednie i końcowe dotyczące rozwoju działalności gospodarstwa rolnego;
- (iii) szczegóły działań koniecznych do rozwoju działalności gospodarstwa rolnego, takich jak inwestycje, szkolenia, doradztwo, w tym szczegóły dotyczące zrównoważenia środowiskowego i efektywnej gospodarki zasobami;

b) w przypadku pomocy na rozpoczęcie działalności i rozwój małych gospodarstw:

- (i) opis sytuacji wyjściowej gospodarstwa rolnego;
- (ii) szczegóły działań, które mogą pomóc w osiągnięciu rentowności, takich jak inwestycje, szkolenia, doradztwo, w tym szczegóły dotyczące zrównoważenia środowiskowego i efektywnej gospodarki zasobami.

5. W przypadku młodych rolników biznes plan, o którym mowa w niniejszym artykule ust. 4 lit. a), przewiduje, że w przeciągu 18 miesięcy od daty rozpoczęcia działalności beneficjent musi spełniać wymogi definicji rolnika czynnego zawodowo, określonej w art. 2 pkt 42. Beneficjenci, którzy nie posiadają umiejętności i kompetencji zawodowych wystarczających do spełnienia wymogów tej definicji, są jednak uprawnieni do otrzymania pomocy, jeżeli zobowiążą się do zdobycia tych umiejętności zawodowych i kompetencji w ciągu 36 miesięcy od daty przyjęcia decyzji w sprawie przyznania pomocy. Zobowiązanie to musi zostać włączone do biznes planu.

6. Pomoc jest udzielana lub wypłacana w co najmniej dwóch transzach lub ratach przez okres maksymalnie pięciu lat.

W przypadku młodych rolników ostatnia transza lub rata pomocy jest uzależniona od prawidłowej realizacji biznes planu, o którym mowa w ust. 4 lit. a).

▼B

7. Kwota pomocy na młodego rolnika jest uzależniona od sytuacji społeczno-gospodarczej w danym państwie członkowskim i ograniczona do 70 000 EUR.

Kwota pomocy na małe gospodarstwo ograniczona jest do 15 000 EUR

*Artykuł 19***Pomoc na rozpoczęcie działalności dla grup i organizacji producentów w sektorze rolnym**

1. Pomoc na rozpoczęcie działalności dla grup i organizacji producentów jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnia warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–9 i w rozdziale I.

2. Do objęcia pomocą kwalifikują się jedynie te grupy lub organizacje producentów, które zostały oficjalnie uznane przez właściwy organ danego państwa członkowskiego na podstawie przedłożonego biznes planu.

3. Pomoc przyznaje się pod warunkiem zobowiązania się przez państwo członkowskie do sprawdzenia, czy w ciągu pięciu lat od oficjalnego uznania grupy lub organizacji producentów zrealizowano cele określone w biznes planie, o którym mowa w ust. 2.

4. Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki zawierane w ramach grupy lub organizacji producentów muszą być zgodne z zasadami konkurencji mającymi zastosowanie na mocy art. 206–210 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

5. Pomocy nie przyznaje się:

- a) organizacjom producentów, jednostkom lub organom, takim jak spółki czy spółdzielnie, których celem jest zarządzanie jednym lub większą liczbą gospodarstw rolnych, a które z tego względu w praktyce są indywidualnymi producentami;
- b) zrzeszeniom rolniczym, które podejmują w gospodarstwach swoich członków działania takie jak: wzajemne wsparcie, usługi zastępstwa w gospodarstwach i zarządzania gospodarstwem, bez angażowania się we wspólne dostosowywanie podaży do rynku;
- c) grupom, organizacjom ani zrzeszeniom producentów, których cele są niezgodne z art. 152 ust. 1 lit. c), art. 152 ust. 3 i art. 156 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

6. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne: koszty najmu odpowiednich pomieszczeń, zakupu sprzętu biurowego, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania, koszty personelu administracyjnego, koszty pośrednie oraz opłaty prawne i administracyjne.

W przypadku zakupu pomieszczeń, koszty kwalifikowane ograniczone są do kosztów najmu po stawkach rynkowych.

▼B

7. Pomoc wypłaca się w postaci zryczałtowanej, w formie rocznych rat przez okres pierwszych pięciu lat od daty oficjalnego uznania grupy lub organizacji producentów przez właściwy organ na podstawie biznes planu, o którym mowa w ust. 2.

Państwa członkowskie wypłacają ostatnią ratę dopiero po zweryfikowaniu prawidłowej realizacji przedmiotowego biznes planu.

Pomoc ma charakter degresywny.

8. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

9. Kwota pomocy ograniczona jest do 500 000 EUR.

*Artykuł 20***Pomoc na uczestnictwo producentów produktów rolnych w systemach jakości**

1. Następujące rodzaje pomocy dla producentów produktów rolnych są zgodne z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i są wyłączone z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3:

- a) pomoc na przystępowanie do systemów jakości, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–6 i w rozdziale I;
- b) pomoc na pokrycie kosztów obowiązkowych środków kontroli w odniesieniu do systemów jakości, które to środki zostały wprowadzone na mocy przepisów unijnych lub krajowych przez właściwy organ lub w jego imieniu, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2, 4, 6, 7 i 8 i w rozdziale I;
- c) pomoc na pokrycie kosztów działalności w zakresie badań rynkowych, koncepcji i projektowania produktu oraz przygotowania wniosków o uznanie systemów jakości, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2, 6, 7 i 8 i w rozdziale I.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, przyznawana jest w odniesieniu do następujących systemów jakości:

- a) systemy jakości ustanowione na mocy następujących rozporządzeń i przepisów:
 - (i) część II tytuł II rozdział I sekcja 2 rozporządzenia Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do wina;
 - (ii) rozporządzenie (UE) nr 1151/2012;
 - (iii) rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 ⁽¹⁾;
 - (iv) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.U. L 189 z 20.7.2007, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89 (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 16).

▼B

- (v) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 251/2014 ⁽¹⁾;
- b) systemy jakości produktów rolnych, w tym systemy certyfikacji gospodarstw, uznane przez państwa członkowskie za spełniające następujące kryteria:
- (i) specyfika produktu końcowego wytworzonego w ramach takich systemów jakości wynika z jasnego wymogu zagwarantowania:
 - określonych właściwości produktu, lub
 - określonych metod uprawy lub produkcji; lub
 - jakości produktu końcowego, która w sposób znaczący przewyższa normy handlowe dotyczące danego produktu w zakresie zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i roślin, dobrostanu zwierząt lub ochrony środowiska;
 - (ii) system jakości jest otwarty dla wszystkich producentów;
 - (iii) system jakości obejmuje obowiązujące wiążące specyfikacje produktów końcowych, a zgodność z tymi specyfikacjami jest weryfikowana przez organy publiczne lub niezależny organ kontroli;
 - (iv) system jakości jest przejrzysty i zapewnia pełną identyfikowalność produktów rolnych;
- c) dobrowolne systemy certyfikacji produktów rolnych uznane przez dane państwa członkowskie za spełniające wymogi ustanowione w komunikacie Komisji — wytyczne UE dotyczące najlepszych praktyk dla dobrowolnych systemów certyfikacji produktów rolnych i środków spożywczych ⁽²⁾.
3. Pomoc, o której mowa w ust. 1 lit. a), jest przyznawana producentom produktów rolnych w formie rocznej płatności motywacyjnej, której wysokość ustala się według poziomu kosztów stałych wynikających z udziału w systemach jakości.
4. Nie przyznaje się pomocy, o której mowa w ust. 1 lit. a) i b), na pokrycie kosztów kontroli przeprowadzanych bezpośrednio przez beneficjenta, ani w przypadkach, gdy przepisy Unii przewidują, że koszty kontroli ponoszą producenci produktów rolnych lub ich grupy, bez określania faktycznego poziomu opłat.
5. Pomoc, o której mowa w ust. 1 lit. a), jest przyznawana na okres maksymalnie pięciu lat i jest ograniczona do 3 000 EUR na beneficjenta rocznie.
6. Z pomocy mogą korzystać wszystkie kwalifikujące się przedsiębiorstwa na danym obszarze, w oparciu o obiektywnie określone warunki.
7. Pomoc, o której mowa w ust. 1 lit. b) i c), nie obejmuje płatności bezpośrednich na rzecz beneficjentów.
- Pomoc, o której mowa w ust. 1 lit. b) i c), wypłacana jest jednostce odpowiedzialnej za środki kontroli lub podmiotom świadczącym usługi w zakresie badań lub doradztwa.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 251/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów wina, uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1601/91 (Dz.U. L 84 z 20.3.2014, s. 14).

⁽²⁾ Dz.U. C 341 z 16.12.2010, s. 5.

▼B

8. Pomoc, o której mowa w ust. 1 lit. b) i c), ograniczona jest do 100 % faktycznie poniesionych kosztów.

*Artykuł 21***Pomoc na przekazywanie wiedzy i działania informacyjne**

1. Pomoc na przekazywanie wiedzy i działania informacyjne jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–8 i w rozdziale I.

2. Pomoc obejmuje działania w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności, w tym szkolenia, warsztaty i instruktaż, pokazy i działania informacyjne.

Pomoc może też obejmować krótkoterminową wymianę osób zarządzających gospodarstwami rolnymi i wizyty w gospodarstwach.

Pomoc na działania pokazowe może obejmować odpowiednie koszty inwestycyjne.

3. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne:

a) koszty organizowania kształcenia zawodowego, działań w zakresie zdobywania umiejętności (w tym szkoleń, warsztatów i coachingu), pokazów lub działań informacyjnych;

b) koszty podróży, zakwaterowania i wydatków dziennych uczestników;

c) koszty świadczenia usług polegających na zastępowaniu uczestników na czas nieobecności;

d) w przypadku projektów pokazowych w związku z inwestycjami:

(i) budowa, nabycie, w tym leasing, lub modernizacja nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;

(ii) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;

(iii) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w pkt (i) oraz (ii), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w pkt (i) oraz (ii);

▼B

(iv) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych.

4. Koszty, o których mowa w ust. 3 lit. d) kwalifikują się w stopniu, w którym służyły do finansowania projektu obejmującego pokazy i na czas trwania projektu obejmującego pokazy.

Za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu obejmującego pokazy obliczone na podstawie powszechnie przyjętych zasad rachunkowości.

5. Pomoc, o której mowa w ust. 3 lit. a) oraz c), nie obejmuje płatności bezpośrednich na rzecz beneficjentów.

Pomoc, o której mowa w ust. 3 lit. a) oraz c), wypłacana jest podmiotom realizującym działania z zakresu przekazywania wiedzy i działania informacyjne.

6. Podmioty świadczące usługi w zakresie przekazywania wiedzy i działań informacyjnych dysponują odpowiednimi zasobami do wykonywania tych zadań w postaci wykwalifikowanego personelu odbywającego regularne szkolenia.

Grupy producentów lub inne organizacje mogą świadczyć usługi, o których mowa w ust. 2, bez względu na swoją wielkość.

7. Z pomocy mogą korzystać wszystkie kwalifikujące się przedsiębiorstwa na danym obszarze, w oparciu o obiektywnie określone warunki.

Jeżeli świadczenia usług, o których mowa w ust. 2, podejmują się grupy i organizacje producentów, członkostwo w takich grupach lub organizacjach nie może być warunkiem dostępu do tych usług.

Każdy wkład podmiotów niebędących członkami w koszty administracyjne danej grupy lub organizacji producentów musi być ograniczony do kosztów realizacji działań, o których mowa w ust. 2.

8. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

W przypadku projektów pokazowych, o których mowa w ust. 3 lit. d), maksymalna kwota pomocy ograniczona jest do 100 000 EUR w ciągu 3 lat podatkowych.

*Artykuł 22***Pomoc na usługi doradcze**

1. Pomoc na usługi doradcze jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–8 i w rozdziale I.

2. Pomoc ma na celu wsparcie przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze rolnym oraz młodych rolników w korzystaniu z usług doradczych służących poprawie efektywności gospodarczej i środowiskowej ich przedsiębiorstw lub inwestycji, a także ograniczenie wpływu takich przedsiębiorstw lub inwestycji na klimat oraz zwiększenie odporności takich przedsiębiorstw lub inwestycji na zmianę klimatu.

▼B

3. Doradztwo jest powiązane z co najmniej jednym priorytetem Unii w zakresie rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) 1305/2013 i obejmuje co najmniej jeden z następujących elementów:

- a) obowiązki wynikające z podstawowych wymogów w zakresie zarządzania lub norm dotyczących dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, określone w tytule VI rozdział I rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;
- b) w stosownych przypadkach — praktyki rolnicze korzystne dla klimatu i środowiska, o których mowa w tytule III rozdział 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, oraz utrzymywanie obszarów rolniczych, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia;
- c) środki służące modernizacji, zwiększaniu konkurencyjności, integracji sektorowej, innowacyjności, orientacji na rynek, jak również promowaniu przedsiębiorczości;
- d) wymogi określone przez państwa członkowskie w celu wykonania art. 11 ust. 3 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady;
- e) wymogi określone przez państwa członkowskie na potrzeby wykonania art. 55 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 ⁽¹⁾, w szczególności zgodności z ogólnymi zasadami integrowanej ochrony roślin, o której mowa w art. 14 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE ⁽²⁾,
- f) w stosownych przypadkach — normy bezpieczeństwa pracy lub normy bezpieczeństwa związane z gospodarstwem;
- g) szczególne usługi doradcze dla rolników po raz pierwszy podejmujących działalność rolniczą, w tym doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego.

4. Doradztwo może dotyczyć również kwestii innych, niż te, o których mowa w niniejszym artykule ust. 3, związanych z łagodzeniem zmiany klimatu i dostosowywaniem się do niej, różnorodnością biologiczną i ochroną wód określonych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, lub związanych z efektywnością gospodarczą i środowiskową gospodarstwa rolnego, w tym aspektami dotyczącymi konkurencyjności. Może to obejmować doradztwo w zakresie rozwoju krótkich łańcuchów dostaw, rolnictwa ekologicznego oraz aspektów zdrowotnych produkcji zwierzęcej.

5. Pomoc nie obejmuje bezpośrednich płatności dla beneficjentów. Pomoc wypłacana jest podmiotom świadczącym usługi doradcze.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s.71).

▼B

6. Podmioty wybrane do świadczenia usług doradczych dysponują odpowiednimi zasobami w postaci regularnie szkolonego i wykwalifikowanego personelu oraz doświadczeniem w zakresie doradztwa i są wiarygodne w odniesieniu do dziedzin, których dotyczą świadczone przez nich usługi doradcze.

Usługi doradcze mogą być świadczone przez grupy producentów lub inne organizacje, bez względu na ich wielkość.

Przy świadczeniu usług doradczych usługodawca przestrzega obowiązków poszanowania poufności, o których mowa w art. 13 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

7. Z pomocy mogą korzystać wszystkie kwalifikujące się przedsiębiorstwa na danym obszarze, w oparciu o obiektywnie określone warunki.

Jeżeli świadczenia usług doradczych podejmują się grupy i organizacje producentów, członkostwo w takich grupach lub organizacjach nie może być warunkiem dostępu do usług.

Każdy wkład podmiotów niebędących członkami w koszty administracyjne danej grupy lub organizacji jest ograniczony do kosztów świadczenia usług doradczych.

8. Kwota pomocy jest ograniczona do 1 500 EUR za poradę.

*Artykuł 23***Pomoc na usługi zastępowania rolników**

1. Pomoc na usługi zastępowania rolników jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–5 i w rozdziale I.

2. Pomoc pokrywa faktyczne poniesione koszty zastąpienia rolnika, osoby fizycznej, która jest członkiem gospodarstwa rolnego lub pracownika gospodarstwa podczas ich nieobecności w pracy z powodu choroby, w tym choroby dziecka, w czasie urlopu wypoczynkowego, urlopu macierzyńskiego i wychowawczego lub w przypadku śmierci.

3. Całkowity czas trwania zastępstwa jest ograniczony do 3 miesięcy rocznie na beneficjenta, z wyjątkiem zastąpienia w przypadku urlopu macierzyńskiego i urlopu wychowawczego, które w obu przypadkach są ograniczone do 6 miesięcy.

4. Pomoc nie obejmuje bezpośrednich płatności dla beneficjentów.

Pomoc wypłacana jest podmiotom świadczącym usługi zastępowania rolników.

Grupy lub organizacje producentów mogą świadczyć usługi zastępowania rolników bez względu na swoją wielkość. W takich przypadkach członkostwo w takich grupach lub organizacjach nie może być warunkiem dostępu do usług.

5. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % faktycznie poniesionych kosztów.

*Artykuł 24***Pomoc na działania promocyjne dotyczące produktów rolnych**

1. Pomoc na działania promocyjne dotyczące produktów rolnych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–8 i w rozdziale I.

2. Pomoc obejmuje koszty:

- a) organizacji konkursów, targów i wystaw oraz udziału w nich;
- b) publikacji służących szerzeniu wiedzy na temat produktów rolnych wśród ogółu społeczeństwa.

3. W publikacjach, o których mowa w ust. 2 lit. b), nie wymienia się nazwy określonego przedsiębiorstwa, określonej marki ani określonego miejsca pochodzenia.

Ograniczenie to nie stosuje się jednak do odniesień do miejsc pochodzenia produktów rolnych objętych:

- a) systemami jakości, o których mowa w art. 20 ust. 2 lit. a), pod warunkiem że odniesienia te dokładnie odpowiadają oznaczeniom chronionym przez Unię;
- b) systemami jakości, o których mowa w art. 20 ust. 2 lit. b) i c), pod warunkiem że odniesienia te są drugorzędne w komunikacie.

4. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne związane z organizacją konkursów, targów i wystaw, o których mowa w ust. 2 lit. a), oraz udziałem w nich:

- a) opłaty z tytułu uczestnictwa;
- b) koszty podróży i koszty transportu zwierząt;
- c) koszty publikacji i stron internetowych zapowiadających imprezę;
- d) wynajem pomieszczeń i stanowisk wystawowych oraz koszt montażu i demontażu tych stanowisk;
- e) koszty symbolicznych nagród do wartości 1 000 EUR na nagrodę i na zwycięzcę konkursu.

5. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne związane z publikacjami mającymi na celu podniesienie świadomości szerokiego grona odbiorców na temat produktów rolnych, o których mowa w ust. 2 lit. b):

- a) koszty publikacji w mediach drukowanych i elektronicznych, stron internetowych, spotów w mediach elektronicznych, radiu lub telewizji, mających przedstawiać oparte na faktach informacje dotyczące producentów z danego regionu lub producentów danego produktu, pod warunkiem że informacje te są neutralne oraz że wszyscy zainteresowani beneficjenci mają jednakowe możliwości zaprezentowania się w publikacji;
- b) koszty rozpowszechniania wiedzy naukowej i udokumentowanych informacji dotyczących:
 - (i) systemów jakości, o których mowa w art. 20 ust. 2, otwartych dla produktów rolnych z innych państw członkowskich i państw trzecich;

▼B

(ii) generycznych produktów rolnych oraz ich wartości odżywczych i zalecanych sposobów wykorzystywania tych produktów.

6. Pomoc przyznawana jest:

- a) w naturze; lub
- b) w formie zwrotu kosztów faktycznie poniesionych przez beneficjenta.

W przypadkach gdy pomoc przyznawana jest w naturze, nie obejmuje ona płatności bezpośrednich dla beneficjentów, ale jest wypłacana podmiotom realizującym działania promocyjne.

Grupy producentów lub inne organizacje mogą podejmować się realizacji działań promocyjnych bez względu na swoją wielkość.

Pomoc na symboliczne nagrody, o której mowa w ust. 4 lit. e), jest wypłacana podmiotowi realizującemu działania promocyjne wyłącznie w przypadku, gdy nagroda została faktycznie przyznana i po przedstawieniu dowodu jej przyznania.

7. Z pomocy na działania promocyjne mogą korzystać wszystkie kwalifikujące się przedsiębiorstwa na danym obszarze w oparciu o obiektywnie określone warunki.

Jeżeli działania promocyjne realizowane są przez grupy i organizacje producentów, dostęp do nich nie może być uzależniony od członkostwa w tych grupach lub organizacjach, a wszelki wkład w postaci opłat administracyjnych na rzecz danej grupy lub organizacji jest ograniczony do kosztu realizacji działań promocyjnych.

8. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

Artykuł 25

Pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej

1. Pomoc na wyrównanie MŚP zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–10 i w rozdziale I.

2. Pomoc przyznana na podstawie niniejszego artykułu spełnia następujące warunki:

- a) właściwy organ państwa członkowskiego formalnie uznał to wydarzenie za niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej; oraz
- b) istnieje bezpośredni związek przyczynowy pomiędzy niekorzystnym zjawiskiem klimatycznym porównywalnym do klęski żywiołowej a szkodą poniesioną przez przedsiębiorstwo.

3. Pomoc wypłacana jest bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem.

W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie lub organizacji producentów, kwota pomocy nie przekracza kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.

▼ B

4. Programy pomocy ustanawia się w terminie trzech lat od daty wystąpienia niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej.

Pomoc wypłacana jest w ciągu czterech lat od tej daty.

5. Koszty kwalifikowalne to wysokość szkody poniesionej bezpośrednio w wyniku niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej, oszacowana przez organ publiczny, niezależnego rzeczoznawcę uznanego przez organ przyznający pomoc lub zakład ubezpieczeń.

Straty te mogą obejmować:

a) utratę dochodów spowodowaną przez pełne lub częściowe zniszczenie produkcji rolnej i środków produkcji, o których mowa w ust. 6;

b) straty materialne, o których mowa w ust. 7.

6. Utratę dochodu oblicza się przez odjęcie:

a) iloczynu ilości produktów rolnych wyprodukowanych w roku, w którym wystąpiło niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej lub w każdym kolejnym roku, którego dotyczy pełne lub częściowe zniszczenie środków produkcji, i średniej ceny sprzedaży uzyskanej w danym roku

od

b) iloczynu średniej rocznej ilości produktów rolnych wyprodukowanych w okresie trzech lat przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, i uzyskanej średniej ceny sprzedaży.

Spadek ten można obliczać albo na poziomie rocznej produkcji rolnej gospodarstwa, na poziomie upraw albo zwierząt gospodarskich.

Kwota ta może zostać zwiększona o inne koszty poniesione przez beneficjenta z powodu niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej.

Kwota ta może zostać zmniejszona o wszelkie koszty nieponiesione ze względu na niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej.

Do obliczenia produkcji rolnej beneficjenta można stosować wskaźniki, pod warunkiem że zastosowana metoda obliczeń umożliwia oznaczenie realnych strat beneficjenta w danym roku.

7. Straty materialne, które dotyczą aktywów takich jak budynki gospodarcze, urządzenia i maszyny, zapasy i środki produkcji, a które są spowodowane przez niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej, oblicza się na podstawie kosztów naprawy lub wartości ekonomicznej przedmiotowych aktywów przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej.

▼B

Nie mogą one przekroczyć kosztów napraw lub zmniejszenia godziwej wartości rynkowej spowodowanych przez klęskę żywiołową, tj. różnicy pomiędzy wartością aktywów bezpośrednio przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej i bezpośrednio po jego wystąpieniu.

W przypadku, gdy zmniejszenie dochodów beneficjenta, o którym mowa w ust. 6, oblicza się na podstawie poziomu upraw lub zwierząt gospodarskich, należy wziąć pod uwagę jedynie straty materialne związane z tymi uprawami lub zwierzętami gospodarskimi.

8. Obliczenia strat poniesionych wskutek niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej dokonuje się na poziomie poszczególnych beneficjentów.

9. Pomoc przyznana na mocy niniejszego artykułu zmniejsza się o 50 %, chyba że przyznawana jest ona beneficjentom, którzy wykupili polisę ubezpieczeniową na co najmniej 50 % średniej rocznej produkcji lub dochodu związanego z produkcją i obejmującą zagrożenia związane z niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi statystycznie najczęściej występującymi w danym państwie członkowskim lub regionie, które są objęte zakresem ubezpieczeń.

10. Pomoc i wszelkie inne otrzymane płatności na wyrównanie strat, w tym płatności w ramach innych środków krajowych lub unijnych lub też polis ubezpieczeniowych z tytułu strat objętych pomocą, jest ograniczona do 80 % kosztów kwalifikowalnych.

Intensywność pomocy może zostać zwiększona o 90 % na obszarach z ograniczeniami naturalnymi.

*Artykuł 26***Pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt i szkodnikom roślin, ich kontroli i zwalczania oraz pomoc na wyrównanie strat spowodowanych chorobami zwierząt lub inwazjami szkodników roślin**

1. Pomoc dla MŚP zajmujących się produkcją podstawową produktów rolnych na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt lub szkodnikom roślin, ich kontroli i zwalczania oraz pomoc na wyrównanie takim przedsiębiorstwom strat spowodowanych chorobami zwierząt lub inwazjami szkodników roślin jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnia warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–13 i w rozdziale I.

2. Pomoc wypłaca się wyłącznie:

a) w odniesieniu do chorób zwierząt lub szkodników roślin, w przypadku których istnieją przepisy unijne lub krajowe, niezależnie od tego czy zostały one ustanowione w ramach przepisów ustawowych, wykonawczych czy administracyjnych; oraz

b) w ramach:

(i) publicznego, unijnego, krajowego lub regionalnego programu zapobiegania danej chorobie zwierząt lub szkodnikowi roślin, ich kontroli lub zwalczania; lub

▼ B

- (ii) środków nadzwyczajnych nałożonych przez właściwy organ; lub
- (iii) środków zwalczania lub powstrzymania rozprzestrzeniania się szkodników roślin, wprowadzanych zgodnie z dyrektywą Rady 2000/29/WE.

Programy i środki, o których mowa w lit. b), zawierają opis odnośnych środków zapobiegania, kontroli lub zwalczania.

3. Pomoc nie dotyczy środków, w odniesieniu do których przepisy Unii przewidują, że ich koszty ponoszą beneficjenci, chyba że koszt ten całkowicie równoważą opłaty obowiązkowe dla beneficjentów.

4. W przypadku chorób zwierząt pomoc przyznaje się wyłącznie w odniesieniu do chorób zwierząt wymienionych w wykazie chorób zwierząt sporządzonym przez Światową Organizację Zdrowia Zwierząt lub w wykazie chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych wymienionych w załącznikach I i II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 ⁽¹⁾.

5. Pomoc wypłacana jest bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem.

W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie lub organizacji producentów, kwota pomocy nie przekracza kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.

6. Programy pomocy należy wprowadzić w ciągu trzech lat od daty poniesienia kosztu lub straty spowodowanej chorobą zwierząt lub szkodnikiem roślin.

Pomoc wypłacana jest w ciągu czterech lat od tej daty.

7. W przypadku środków zapobiegawczych, pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne:

- a) kontrole zdrowotne;
- b) analizy, w tym diagnostykę *in vitro*;
- c) badania i inne sposoby wykrywania, w tym badania na obecność TSE i BSE;
- d) nabywanie, przechowywanie, podawanie oraz dystrybucja szczepionek, lekarstw i substancji do leczenia zwierząt oraz środków ochrony roślin;
- e) zapobiegawczy ubój lub eliminacja zwierząt lub niszczenie upraw i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz czyszczenie i dezynfekcję gospodarstwa i wyposażenia;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiające przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczące zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniające dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 1).

▼B

8. W przypadku środków kontroli i zwalczania pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne:

- a) badania i inne sposoby wykrywania w przypadku chorób zwierząt, w tym badania na obecność TSE i BSE;
- b) nabywanie, przechowywanie, podawanie oraz dystrybucja szczepionek, lekarstw i substancji do leczenia zwierząt oraz środków ochrony roślin;
- a) ubój lub eliminacja i niszczenie zwierząt oraz niszczenie związanych z nimi produktów lub niszczenie roślin, w tym takich, które padły lub zostały zniszczone w rezultacie podania szczepionek lub stosowania innych środków wskazanych przez właściwe organy, oraz czyszczenie i dezynfekcję gospodarstwa i wyposażenia.

9. W przypadku pomocy na wyrównanie strat spowodowanych chorobami zwierząt lub inwazjami szkodników roślin odszkodowanie oblicza się jedynie w odniesieniu do:

- a) wartości rynkowej zwierząt poddanych ubojowi lub eliminacji lub zwierząt padłych, lub zniszczonych produktów z nimi związanych, lub zniszczonych roślin:
 - (i) w związku z chorobą zwierząt lub szkodnikiem roślin;
 - (ii) w ramach publicznego programu lub środka, o których mowa w ust. 2 lit. b);

Wartość rynkową ustala się w oparciu o wartość zwierząt, produktów i roślin bezpośrednio przed pojawieniem się podejrzenia wystąpienia choroby zwierząt lub inwazji szkodnika roślin lub jego potwierdzeniem.

- b) utraty dochodów spowodowanej obowiązkiem przeprowadzenia kwarantanny oraz trudnościami związanymi z odtworzeniem stad lub ponownym sadzeniem i obowiązkiem płodozmianu narzuconym w ramach publicznego programu lub środka, o którym mowa w ust. 2 lit. b).

Kwotę tę zmniejsza się o wszelkie koszty bezpośrednio nieponiesione z powodu choroby zwierząt lub inwazji szkodników roślin, a które w innym przypadku zostałyby poniesione przez beneficjenta.

10. Pomoc na wyrównanie strat spowodowanych chorobami zwierząt lub inwazjami szkodników roślin jest ograniczona do strat spowodowanych chorobami zwierząt lub inwazjami szkodników roślin, co do których właściwy organ:

- a) formalnie uznał wystąpienie choroby, w przypadku choroby zwierząt; lub
- b) formalnie uznał obecność szkodników, w przypadku szkodników roślin.

11. Pomoc w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 7 i 8, przyznawana jest w naturze i wypłacana jest podmiotom realizującym środki służące zapobieganiu i zwalczaniu.

▼B

Na zasadzie odstępowania od akapitu pierwszego niniejszego ustępu pomoc w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w poniższych ustępach, może zostać przyznana beneficjentowi bezpośrednio, w formie zwrotu faktycznie poniesionych przez niego kosztów:

a) ust. 7 lit. d) i ust. 8 lit. b) w przypadku chorób zwierząt lub inwazji szkodników roślin; oraz

b) ust. 7 lit. e) i ust. 8 lit. c) w przypadku inwazji szkodników roślin oraz na czyszczenie i dezynfekcję gospodarstwa i wyposażenia.

12. W przypadku ustalenia, że choroba zwierząt lub inwazja szkodników roślin została spowodowana celowym działaniem beneficjenta lub jego zaniedbaniem nie przyznaje się żadnej pomocy indywidualnej.

13. Pomoc i wszelkie inne płatności otrzymane przez beneficjenta, w tym płatności w ramach innych środków krajowych lub unijnych bądź też polis ubezpieczeniowych z tytułu tych samych kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 7, 8 i 9, są ograniczone do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

*Artykuł 27***Pomoc dla sektora produkcji zwierzęcej i pomoc dotycząca padłych zwierząt gospodarskich**

1. Następujące rodzaje pomocy dla hodowców zwierząt są zgodne z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i są wyłączone z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2 i 3 i w rozdziale I:

a) pomoc o stawce do 100 % kosztów administracyjnych związanych z ustanowieniem i utrzymaniem ksiąg hodowlanych;

b) pomoc o stawce do 70 % kosztów badań przeprowadzonych przez strony trzecie lub w ich imieniu, w celu określenia jakości genetycznej lub wydajności zwierząt gospodarskich, z wyjątkiem kontroli podejmowanych przez właściciela zwierząt gospodarskich i rutynowych kontroli jakości mleka;

c) pomoc o stawce do 100 % kosztów wywozu padłych zwierząt gospodarskich oraz 75 % kosztów zniszczenia takich padłych zwierząt gospodarskich lub pomoc do równoważnej intensywności pomocy na pokrycie kosztów składek ubezpieczeniowych płaconych przez rolników na wywóz i zniszczenie padłych zwierząt gospodarskich;

d) pomoc o stawce do 100 % na pokrycie kosztów wywozu i zniszczenia padłych zwierząt, w przypadku gdy pomoc jest finansowana z opłat lub obowiązkowych składek przeznaczonych na finansowanie zniszczenia takich padłych zwierząt, pod warunkiem że te opłaty lub składki są ograniczone do i nałożone bezpośrednio na sektor mięsny;

▼B

e) pomoc o stawce do 100 % na pokrycie kosztów wywozu i zniszczenia padłych zwierząt gospodarskich, w przypadku gdy istnieje obowiązek przeprowadzenia testów na obecność TSE lub w przypadku pojawienia się ogniska choroby zwierząt, o której mowa w art 26 ust. 4.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1 lit. c), d) oraz e), jest uzależniona od istnienia spójnego programu monitorowania, który zapewnia bezpieczne usuwanie wszelkich padłych zwierząt gospodarskich w danym państwie członkowskim.

Pomoc na pokrycie kosztów składek ubezpieczeniowych płaconych przez rolników na pokrycie kosztów usunięcia i zniszczenia padłych zwierząt gospodarskich, o którym mowa w ust. 1 lit. c), jest zgodna z warunkami określonymi w art. 28 ust. 2.

3. Pomoc jest świadczona w naturze i nie obejmuje bezpośrednich płatności na rzecz beneficjentów.

W celu ułatwienia zarządzania pomocą, o której mowa w ust. 1 lit. c), d) i e), może ona być wypłacana podmiotom gospodarczym lub jednostkom, które:

- a) działają na rynku niższego szczebla w stosunku do przedsiębiorstw zajmujących się produkcją zwierzęcą; oraz
- b) świadczą usługi związane z usuwaniem i niszczeniem padłych zwierząt gospodarskich.

*Artykuł 28***Pomoc na opłacenie składek ubezpieczeniowych**

1. Pomoc przyznana MŚP zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych na opłacenie składek ubezpieczeniowych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–6 i w rozdziale I.

2. Pomoc taka nie może:

- a) stanowić bariery w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego w zakresie usług ubezpieczeniowych;
- b) być ograniczona do ubezpieczeń oferowanych przez jedno towarzystwo ubezpieczeniowe ani grupę towarzystw ubezpieczeniowych;
- c) być uzależniona od warunku, że umowa ubezpieczenia ma być zawarta z firmą mającą siedzibę w danym państwie członkowskim.

3. Zakres ubezpieczenia powinien obejmować straty spowodowane przez którykolwiek z poniższych czynników:

- a) klęski żywiołowe;
- b) niekorzystne zjawiska klimatyczne porównywalne do klęsk żywiołowych i inne niekorzystne zjawiska klimatyczne;
- c) choroby zwierząt lub szkodniki roślin;
- d) zwierzęta chronione.

4. Ubezpieczenie:

- a) obejmuje wyłącznie koszty wyrównania szkód, o których mowa w ust. 3;

▼B

- b) nie zawiera wymagań w zakresie rodzaju ani ilości dalszej produkcji rolnej, ani ich nie określa.
5. Państwa członkowskie mogą ograniczyć kwotę składki ubezpieczeniowej kwalifikującej się do pomocy, stosując odpowiednie pułapy.
6. Intensywność pomocy ograniczona jest do 65 % kosztów składki ubezpieczeniowej.

*SEKCJA 2****Pomoc na inwestycje na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego znajdującego się w gospodarstwach rolnych****Artykuł 29***Pomoc na inwestycje na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego znajdującego się w gospodarstwach rolnych**

1. Pomoc na inwestycje na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego znajdującego się w gospodarstwach rolnych stanowiących jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–6 i w rozdziale I.
2. Inwestycje te muszą być zgodne z przepisami Unii oraz ustawodawstwem krajowym danego państwa członkowskiego.
3. Pomoc przyznawana jest na zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego w formie krajobrazów i budynków, które zostało formalnie uznane za dziedzictwo kulturowe lub naturalne przez właściwe organy publiczne zainteresowanego państwa członkowskiego.
4. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne służące zachowaniu dziedzictwa kulturowego i naturalnego:
- a) koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe;
- b) prace remontowo-budowlane.
5. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.
6. Pomoc na prace remontowo-budowlane ograniczona jest do 10 000 EUR rocznie.

*SEKCJA 3****Pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe w sektorze rolnym****Artykuł 30***Pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe w sektorze rolnym**

1. Programy pomocy na wyrównanie szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe są zgodne z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 2 lit. b) Traktatu i są wyłączone z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełniają warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–8 i w rozdziale I.
2. Pomoc przyznana na podstawie niniejszego artykułu spełnia następujące warunki:

▼B

- a) właściwy organ państwa członkowskiego formalnie uznał dane wydarzenie za klęskę żywiołową; oraz
- b) istnieje bezpośredni związek przyczynowy między klęską żywiołową a szkodami poniesionymi przez przedsiębiorstwo.

3. Pomoc wypłacana jest bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem.

W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie lub organizacji producentów, kwota pomocy nie przekracza kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.

4. Programy pomocy związane z konkretną klęską żywiołową ustanawia się w terminie trzech lat od daty jej wystąpienia.

Pomoc wypłacana jest w ciągu czterech lat od tej daty.

5. Za koszty kwalifikowalne uznaje się szkody poniesione bezpośrednio w wyniku klęski żywiołowej, oszacowane przez organ publiczny niezależny od organu przyznającego pomoc, przez niezależnego rzeczoznawcę uznanego przez organ przyznający pomoc lub też przez zakład ubezpieczeń.

Szkody te mogą obejmować:

- a) straty materialne dotyczące aktywów takich jak budynki, urządzenia, maszyny, zapasy i środki produkcji,
- b) utratę dochodów spowodowaną przez całkowite lub częściowe zniszczenie produkcji rolnej i środków produkcji rolnej.

Szkody oblicza się na poziomie poszczególnych beneficjentów.

6. Straty materialne oblicza się w oparciu o koszty naprawy lub o wartość ekonomiczną przedmiotowych aktywów przed klęską. Nie mogą one przekroczyć kosztów napraw lub spadku godziwej wartości rynkowej spowodowanego przez klęskę żywiołową, tj. różnicy między wartością majątku bezpośrednio przed przedmiotową klęską i bezpośrednio po niej.

7. Utratę dochodu oblicza się przez odjęcie:

- a) iloczynu ilości produktów rolnych wyprodukowanych w roku klęski żywiołowej, lub w każdym kolejnym roku, którego dotyczy pełne lub częściowe zniszczenie środków produkcji, i średniej ceny sprzedaży uzyskanej w danym roku

od

- b) iloczynu średniej rocznej ilości produktów rolnych wyprodukowanych w okresie trzech lat przed wystąpieniem klęski żywiołowej lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat przed wystąpieniem klęski żywiołowej, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, i uzyskanej średniej ceny sprzedaży.

Kwota ta może zostać zwiększona o inne koszty poniesione przez beneficjenta z powodu niekorzystnego zjawiska klimatycznego porównywalnego do klęski żywiołowej.

Kwota ta zmniejszana jest o wszelkie koszty, których poniesieniu klęska żywiołowa zapobiegła.

▼B

Do obliczenia rocznej produkcji rolnej beneficjenta można stosować wskaźniki, pod warunkiem że zastosowana metoda obliczeń umożliwia oznaczenie realnych strat beneficjenta w danym roku.

8. Pomoc i wszelkie inne płatności przyznane w celu wyrównania strat, w tym płatności w ramach polis ubezpieczeniowych, ogranicza się do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

*SEKCJA 4****Pomoc na badania i rozwój w sektorach rolnym i leśnym****Artykuł 31***Pomoc na badania i rozwój w sektorach rolnym i leśnym**

1. Pomoc na badania i rozwój w sektorach rolnym i leśnym jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–7 i w rozdziale I.

2. Wspierany projekt leży w interesie wszystkich przedsiębiorstw działających w danym sektorze lub podsektorze rolnym lub leśnym.

3. Przed terminem rozpoczęcia realizacji wspieranego projektu w internecie publikowane są następujące informacje:

- a) o planowanej realizacji wspieranego projektu;
- b) cele wspieranego projektu;
- c) przybliżona data opublikowania oczekiwanych rezultatów wspieranego projektu;
- d) miejsce opublikowania w internecie oczekiwanych rezultatów wspieranego projektu;
- e) wskazanie, że rezultaty wspieranego projektu są dostępne nieodpłatnie dla wszystkich przedsiębiorstw działających w danym sektorze lub podsektorze rolnym lub leśnym.

4. Wyniki projektu objętego pomocą są dostępne w internecie począwszy od daty zakończenia takiego projektu lub od daty podania wszelkich informacji dotyczących takich wyników członkom jakiegokolwiek organizacji, w zależności od tego, co nastąpi wcześniej. Wyniki pozostają dostępne w internecie przez co najmniej 5 lat od daty zakończenia projektu objętego pomocą.

5. Pomoc udzielana jest bezpośrednio organizacji zajmującej się badaniami i upowszechnianiem wiedzy.

Pomoc nie może obejmować płatności uzależnionych od cen produktów rolnych na rzecz przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze rolnym.

6. Za koszty kwalifikowalne uznaje się:

- a) koszty personelu dotyczące badaczy, techników i pozostałego personelu pomocniczego w zakresie, w jakim osoby te pracują przy danym projekcie;

▼B

- b) koszty aparatury i sprzętu w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby projektu. Jeśli aparatura i sprzęt nie są wykorzystywane na potrzeby projektu przez cały okres ich użytkowania, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu obliczone na podstawie powszechnie przyjętych zasad rachunkowości;
 - c) koszty budynków i gruntów w zakresie i przez okres, w jakich są one wykorzystywane na potrzeby projektu. Jeżeli chodzi o budynki, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu obliczone na podstawie powszechnie przyjętych zasad rachunkowości. W przypadku gruntów kosztami kwalifikowalnymi są koszty przekazania na zasadach handlowych lub faktycznie poniesione koszty kapitałowe;
 - d) koszty badań wykonywanych na podstawie umowy, wiedzy i patentów zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej przez źródła zewnętrzne na warunkach pełnej konkurencji oraz koszty doradztwa i równorzędnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu;
 - e) dodatkowe koszty ogólne i inne koszty operacyjne, w tym koszty materiałów, dostaw i podobnych produktów, poniesione bezpośrednio w wyniku realizacji projektu.
7. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

*SEKCJA 5**Pomoc na rzecz leśnictwa**Artykuł 32***Pomoc na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych**

1. Pomoc na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych przyznawana publicznym i prywatnym właścicielom gruntów oraz zrzeszeniom takich właścicieli jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki ustanowione w niniejszym artykule ust. 2–16 i w rozdziale I.
2. Pomoc:
 - a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:
 - (i) jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo
 - (ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);
 - oraz
 - b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).
3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

▼ B

4. W przypadku zalesienia gruntów należących do państwa, pomoc przyznawana jest wyłącznie w przypadkach, gdy podmiotem zarządzającym jest jednostka prywatna lub gmina.

5. Ograniczenia własności lasów, o których mowa w ust. 4, nie mają zastosowania do lasów tropikalnych i subtropikalnych oraz do terenów zalesionych terytoriów Azorów, Madery, Wysp Kanaryjskich, mniejszych wysp Morza Egejskiego oraz francuskich departamentów zamorskich.

6. Pomoc przyznaje się na zalesianie lub tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolniczych i gruntach nierolniczych.

7. Pomoc na zalesianie lub tworzenie terenów zalesionych obejmuje koszty założenia i roczną premię na hektar.

Pomoc na zalesianie lub tworzenie terenów zalesionych może obejmować operacje inwestycyjne.

Pomoc na zalesienie gruntów należących do organów publicznych lub zalesienie szybko rosnącymi drzewami obejmuje wyłącznie koszty założenia.

8. ► **M2** Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, pomoc na zalesianie lub tworzenie terenów zalesionych związana z operacjami inwestycyjnymi obejmuje następujące koszty kwalifikowalne: ◀

- a) budowa, nabycie, w tym leasing, lub modernizacja nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;
- b) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;
- c) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w lit. a) i b), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w lit. a) i b);
- d) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych;
- e) koszty opracowania planów urządzenia lasów lub równoważnych instrumentów.

Kapitału obrotowego nie uznaje się za koszt kwalifikowalny.

9. Operacje inwestycyjne muszą być zgodne z przepisami Unii oraz ustawodawstwem krajowym danego państwa członkowskiego w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do operacji inwestycyjnych wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na mocy dyrektywy 2011/92/UE, pomoc jest uzależniona od przeprowadzenia takiej oceny, a zezwolenie na realizację odnośnego projektu inwestycyjnego zostaje wydane przed datą przyznania pomocy indywidualnej.

▼ M2

Akapitu pierwszego nie stosuje się do pomocy przyznawanej w formie instrumentów finansowych.

▼ B

10. Za koszty kwalifikowalne można uznać następujące koszty założenia:

- a) koszty zakupu materiału nasadzeniowego i sadzonek;
- b) koszty sadzenia i koszty bezpośrednio związane z sadzeniem;

▼B

c) koszty pozostałych powiązanych czynności, takich jak przechowywanie sadzonek i zabiegi, którym są one poddawane, w tym niezbędnych środków zapobiegania szkodnikom i ochrony roślin;

d) koszty ponownego sadzenia niezbędnego w pierwszym roku zalesiania.

11. Roczna premia na hektar obejmuje koszty związane z utraconymi dochodami z rolnictwa oraz koszty utrzymania, w tym wczesnego i późnego oczyszczania, i jest wypłacana przez okres maksymalnie 12 lat od daty przyznania pomocy.

12. Nie przyznaje się pomocy na sadzenie następujących drzew:

a) drzew z przeznaczeniem na zagajniki o krótkiej rotacji;

b) drzew z przeznaczeniem na choinki świąteczne; ani

c) drzew szybko rosnących z przeznaczeniem na produkcję energii.

13. Sadzi się gatunki dostosowane do warunków środowiskowych i klimatycznych danego obszaru i spełniające minimalne wymagania w zakresie ochrony środowiska.

14. Na obszarach, gdzie zalesianie jest utrudnione ze względu na trudne warunki glebowe i klimatyczne, pomocy można udzielać na sadzenie wieloletnich gatunków drzewiastych, takich jak krzewy lub krzaki dostosowane do lokalnych warunków.

15. W przypadku beneficjentów powyżej rozmiaru określonego przez państwa członkowskie w programach rozwoju obszarów wiejskich pomoc uzależniona jest od przedstawienia stosownych informacji z planu urządzenia lasu lub równoważnego instrumentu zgodnego ze zrównoważoną gospodarką leśną, jak określono podczas drugiej ministerialnej konferencji na temat ochrony lasów w Europie w 1993 r.

16. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

*Artykuł 33***Pomoc na systemy rolno-leśne**

1. Pomoc na systemy rolno-leśne przyznawana publicznym i prywatnym właścicielom gruntów, gminom oraz ich zrzeszeniom jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–11 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

(i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo

(ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

▼ B

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

4. ► **M2** Pomoc na systemy rolno-leśne obejmuje koszty założenia, odtwarzania lub odnowy i roczną premię na hektar. ◀

Pomoc na systemy rolno-leśne może obejmować operacje inwestycyjne.

5. ► **M2** Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, pomoc na systemy rolno-leśne związana z operacjami inwestycyjnymi obejmuje następujące koszty kwalifikowalne: ◀

- a) budowa, nabycie, w tym leasing, lub modernizacja nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;
- b) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;
- c) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w lit. a) i b), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności, pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w lit. a) i b);
- d) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych;
- e) koszty opracowania planów urządzenia lasów lub równoważnych instrumentów.

Kapitału obrotowego nie uznaje się za koszt kwalifikowalny.

6. Operacje inwestycyjne muszą być zgodne z przepisami Unii oraz ustawodawstwem krajowym danego państwa członkowskiego w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do operacji inwestycyjnych wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na mocy dyrektywy 2011/92/UE, pomoc jest uzależniona od przeprowadzenia takiej oceny, a zezwolenie na realizację odnośnego projektu inwestycyjnego zostaje wydane przed datą przyznania pomocy indywidualnej.

▼ M2

Akapitu pierwszego nie stosuje się do pomocy udzielanej w formie instrumentów finansowych.

7. Za koszty kwalifikowalne można uznać następujące koszty założenia, odtwarzania lub odnowy systemu rolno-leśnego:

- a) koszty sadzenia drzew, w tym koszty materiału nasadzeniowego, sadzenia, przechowywania sadzonek i zabiegów, którym są one poddawane, w tym niezbędnych środków zapobiegania szkodnikom i ochrony roślin;
- b) koszty przekształcenia istniejącego lasu lub innych gruntów zalesionych, w tym koszty ścinki, przerzedzania i przycinania oraz ochrony przed pasącymi się zwierzętami;
- c) inne koszty bezpośrednio związane z założeniem, odtwarzaniem lub odnową systemu rolno-leśnego, takie jak studium wykonalności, przygotowanie planu założenia, badanie gleby, przygotowanie i ochrona gleby;

▼ M2

- d) koszty leśnictwa połączonego z hodowlą zwierząt, a mianowicie koszty nawadniania oraz instalacji ochronnych pastwisk;
- e) koszty niezbędnych zabiegów związanych z założeniem, odtwarzaniem lub odnową systemu rolno-leśnego, w tym nawadniania i koszenia;
- f) koszty ponownego sadzenia w pierwszym roku po założeniu, odtwarzaniu lub odnowie systemu rolno-leśnego.

▼ B

8. Roczna premia na hektar pokrywa koszty utrzymania systemu rolno-leśnego i jest wypłacana przez okres maksymalnie pięciu lat od daty przyznania pomocy.

Kwalifikowalne koszty utrzymania mogą dotyczyć sadzenia rzędów drzew, odchwaszczania, przerzedzania i przycinania, działań ochronnych i inwestycji np. w ogrodzenia lub osłony indywidualne;

9. ► **M2** Państwa członkowskie określają minimalną i maksymalną liczbę drzew na hektar, uwzględniając: ◀

- a) uwarunkowania glebowo-klimatyczne oraz warunki środowiskowe;
- b) gatunki leśne; oraz
- c) potrzebę zagwarantowania zrównoważonego wykorzystania gruntów.

10. W przypadku beneficjentów powyżej rozmiaru określonego przez państwa członkowskie pomoc uzależniona jest od przedstawienia stosownych informacji z planu urządzenia lasu lub równoważnego instrumentu zgodnego ze zrównoważoną gospodarką leśną, jak określono podczas drugiej ministerialnej konferencji na temat ochrony lasów w Europie w 1993 r.

11. Maksymalna intensywność pomocy jest ograniczona do:

▼ M2

- a) 80 % kosztów kwalifikowalnych w odniesieniu do operacji inwestycyjnych i kosztów założenia, odtwarzania lub odnowy, o których mowa w ust. 5 i 7; oraz

▼ B

- b) 100 % rocznej premii, o której mowa w ust. 8.

Artykuł 34

Pomoc na zapobieganie zniszczeniom lasów wskutek pożarów lasów, klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych porównywalnych do klęsk żywiołowych, innych niekorzystnych zjawisk klimatycznych, inwazji szkodników roślin i katastrof oraz na wyrównanie związanych z nimi szkód

1. Pomoc na zapobieganie zniszczeniom lasów wskutek pożarów lasów, klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych porównywalnych do klęsk żywiołowych, innych niekorzystnych zjawisk klimatycznych, inwazji szkodników roślin, szkodników roślin, katastrof i zdarzeń związanych ze zmianą klimatu oraz na naprawę związanych z nimi szkód, zgodnie z art. 24 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, przyznawana publicznym i prywatnym właścicielom lasów oraz innym podmiotom prawa prywatnego i publicznego oraz zrzeczeniom takich podmiotów jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu odpowiednio art. 107 ust. 2 lit. b) lub, w stosownych przypadkach, art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–12 i w rozdziale I.

▼ B

2. Pomoc:
 - a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:
 - (i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo
 - (ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);oraz
 - b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).
3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.
4. Do wsparcia związanego z zapobieganiem pożarom lasów kwalifikują się wyłącznie obszary leśne sklasyfikowane zgodnie z planami ochrony lasów ustanowionymi przez dane państwo członkowskie jako obszary wysokiego lub średniego ryzyka występowania pożarów lasów.
5. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne:
 - a) założenie infrastruktury ochronnej;
 - b) lokalne działania na małą skalę podejmowane w celu zapobiegania pożarom lub innym zagrożeniom naturalnym, w tym wykorzystywanie wypasanych zwierząt;
 - c) instalowanie i modernizację urządzeń do monitorowania pożarów lasów, występowania szkodników i chorób oraz urządzeń łączności;
 - d) przywracanie potencjału leśnego zniszczonego wskutek pożarów, klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych porównywalnych do klęsk żywiołowych, innych niekorzystnych zjawisk klimatycznych, inwazji szkodników roślin, katastrof i zjawisk związanych ze zmianą klimatu.
6. Pomoc może obejmować pomoc na pokrycie kosztów utrzymania w przypadku pasów przeciwpożarowych.
7. Nie udziela się pomocy na działalność związaną z rolnictwem na obszarach objętych zobowiązaniami rolno-środowiskowymi.
8. W przypadku przywracania potencjału leśnego, o którym mowa w ust. 5 lit. d), pomoc uzależniona jest od formalnego uznania przez właściwe organy danego państwa członkowskiego, że:
 - a) pożar, klęska żywiołowa, niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne do klęski żywiołowej, inne niekorzystne zjawisko klimatyczne, inwazja szkodników roślin, katastrofa lub zjawisko związane ze zmianą klimatu miały miejsce; oraz
 - b) zdarzenie, o którym mowa w niniejszym ustępie lit. a), w tym środki podjęte zgodnie z dyrektywą 2000/29/WE w celu zwalczania lub powstrzymania inwazji szkodników roślin, spowodowały zniszczenie co najmniej 20 % odnośnego potencjału leśnego.

▼ B

9. W przypadku pomocy na zapobieganie zniszczeniom lasów przez szkodniki roślin, ryzyko wystąpienia inwazji szkodników roślin musi zostać poparte dowodami naukowymi i uznane przez publiczną jednostkę naukową.

Program rozwoju obszarów wiejskich danego państwa członkowskiego zawiera wykaz gatunków organizmów szkodliwych, które mogą powodować lub inwazje szkodników roślin.

10. Działania lub projekty objęte pomocą są spójne z planem ochrony lasów ustanowionym przez dane państwo członkowskie.

W przypadku beneficjentów powyżej rozmiaru określonego przez państwa członkowskie pomoc uzależniona jest od przedstawienia stosownych informacji z planu urzędzenia lasu lub równoważnego instrumentu zgodnego ze zrównoważoną gospodarką leśną, jak określono podczas drugiej ministerialnej konferencji na temat ochrony lasów w Europie w 1993 r., wyszczególniając cele działań zapobiegawczych.

Koszty inne niż te, o których mowa w ust. 5, związane ze specyfiką sektora leśnego, można uznać za koszty kwalifikowalne.

11. Nie przyznaje się pomocy z tytułu utraty dochodów spowodowanej: pożarem, klęską żywiołową, niekorzystnym zjawiskiem klimatycznym porównywalnym do klęski żywiołowej, innym niekorzystnym zjawiskiem klimatycznym, inwazją szkodników roślin i katastrofą.

12. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

Pomoc przyznana na koszty kwalifikowalne, a których mowa w ust. 5 lit. d), oraz wszelkie inne płatności otrzymane przez beneficjenta, w tym płatności w ramach innych środków krajowych lub unijnych lub też polis ubezpieczeniowych w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, ogranicza się do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

Artykuł 35

Pomoc na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość środowiskową

1. Pomoc na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość środowiskową przyznawana osobom fizycznym, prywatnym i publicznym właścicielom lasów, podmiotom prawa prywatnego i publicznego oraz zrzeszeniom takich podmiotów jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–8 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

(i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo

(ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

▼ B

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

4. Inwestycje mają na celu realizację zobowiązań w odniesieniu do celów związanych ze środowiskiem, dla zapewniania usług ekosystemowych lub zwiększenia użyteczności publicznej lasu i gruntów zalesionych na danym obszarze lub zwiększenie potencjału ekosystemów w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, nie wykluczając korzyści gospodarczych w perspektywie długoterminowej.

5. Inwestycje te muszą być zgodne z przepisami Unii oraz ustawodawstwem krajowym danego państwa członkowskiego w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE — pomoc obwarowana jest wymogiem, by ocenę taką przeprowadzono, zaś zezwolenie na realizację odnośnego projektu inwestycyjnego wydano przed datą przyznania pomocy indywidualnej.

▼ M2

Akapitu pierwszego nie stosuje się do pomocy udzielanej w formie instrumentów finansowych.

▼ B

6. ► **M2** Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne: ◀

a) budowa, nabycie, w tym leasing, lub modernizacja nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;

b) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;

c) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w lit. a) oraz b), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności, pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w lit. a) oraz b);

d) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych;

e) koszty opracowania planów urządzenia lasów lub równoważnych instrumentów.

7. ► **M2** Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, kosztów innych niż wymienione w ust. 6 lit. a) i b), związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe, nie zalicza się do kosztów kwalifikowalnych. ◀

Kapitału obrotowego nie uznaje się za koszt kwalifikowalny.

8. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

▼B*Artykuł 36***Pomoc na niwelowanie niedogodności związanych z obszarami leśnymi Natura 2000**

1. Pomoc na niwelowanie niedogodności związanych z obszarami leśnymi Natura 2000, zdefiniowanymi w art. 3 dyrektywy 92/43/EWG oraz w art. 3 dyrektywy 2009/147/WE, przyznawana prywatnym właścicielom lasów i zrzeszeniom prywatnych właścicieli lasów, jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–6 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

(i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo

(ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

4. Pomoc przyznawana jest rocznie i na hektar lasu w celu wyrównania beneficjentom dodatkowych kosztów i dochodów utraconych w wyniku niedogodności na obszarach leśnych, o których mowa w niniejszym artykule ust. 5, związanych z wdrażaniem dyrektyw 92/43/EWG i 2009/147/WE.

5. Do pomocy kwalifikują się następujące obszary leśne:

a) obszary leśne Natura 2000 zgodnie z art. 3 dyrektywy 92/43/EWG i art. 3 dyrektywy 2009/147/WE;

b) cechy krajobrazu, służące realizacji przepisów art. 10 dyrektywy 92/43/EWG; obszary te nie przekraczają 5 % obszarów należących do sieci Natura 2000 objętych zakresem terytorialnym danego programu rozwoju obszarów wiejskich.

6. Pomoc jest ograniczona do maksymalnej kwoty 500 EUR na hektar rocznie w początkowym okresie, nieprzekraczającym pięciu lat, a po tym okresie do 200 EUR na hektar rocznie.

W wyjątkowych przypadkach kwoty te można zwiększyć, uwzględniając szczególne okoliczności, które należy uzasadnić w programach rozwoju obszarów wiejskich.

Państwa członkowskie potracają z kwoty pomocy wszelkie kwoty niezbędne w celu wykluczenia podwójnego finansowania praktyk, o którym mowa w art. 29 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

*Artykuł 37***Pomoc na usługi leśno-środowiskowe i klimatyczne oraz ochronę lasów**

1. Pomoc na usługi leśno-środowiskowe i klimatyczne oraz ochronę lasów przyznawana publicznym lub prywatnym właścicielom lasów, podmiotom prawa prywatnego lub publicznego oraz zrzeszeniom takich podmiotów jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–9 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

(i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo

(ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

4. W przypadku usług leśno-środowiskowych i klimatycznych oraz ochrony lasów na gruntach należących do państwa pomoc przyznawana jest wyłącznie w przypadku, gdy podmiotem zarządzającym takimi gruntami jest podmiot prywatny lub gmina.

5. W przypadku gospodarstw leśnych powyżej określonego progu ustalonego przez państwa członkowskie pomoc uzależniona jest od przedstawienia stosownych informacji z planu urządzenia lasu lub równoważnego instrumentu zgodnego ze zrównoważoną gospodarką leśną, jak określono podczas drugiej ministerialnej konferencji na temat ochrony lasów w Europie w 1993 r.

6. Pomoc przyznawana jest na hektar obszaru leśnego.

7. Pomoc ta obejmuje jedynie te zobowiązania, które wykraczają poza obowiązkowe wymogi ustanowione w krajowej ustawie dotyczącej leśnictwa lub w innych właściwych przepisach krajowych lub unijnych. Obowiązkowe wymogi krajowe są jasno określone.

Zobowiązania podejmuje się na okres od pięciu do siedmiu lat. Jeśli jednak jest to konieczne i należyte uzasadnione, w odniesieniu do konkretnych rodzajów zobowiązań państwa członkowskie mogą wyznaczyć dłuższy okres.

8. Pomoc rekompensuje beneficjentom całość lub część dodatkowych kosztów i dochodów utraconych w wyniku podjęcia zobowiązań, o których mowa w ust. 7.

W razie potrzeby pomoc może pokrywać koszty transakcji do 20 % wartości pomocy.

▼ B

Pomoc z tytułu zobowiązań dotyczących rezygnacji z komercyjnego użytkowania drzew i lasów może — w należycie uzasadnionych przypadkach odnoszących się do operacji dotyczących ochrony środowiska — być przyznana jako zryczałtowana lub jednorazowa płatność na jednostkę, obliczona na podstawie dodatkowych kosztów i utraconych dochodów.

9. Pomoc ograniczona jest do maksymalnej kwoty 200 EUR na hektar rocznie.

W wyjątkowych przypadkach tę maksymalną kwotę można zwiększyć, uwzględniając szczególne okoliczności, które należy uzasadnić w programach rozwoju obszarów wiejskich.

*Artykuł 38***Pomoc na przekazywanie wiedzy i działania informacyjne w sektorze leśnym**

1. Pomoc na przekazywanie wiedzy i działania informacyjne jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–6 i w rozdziale I.

2. Pomoc obejmuje działania w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności, w tym szkolenia, warsztaty i instruktaż, pokazy i działania informacyjne. ► **M2** Infrastruktura zainstalowana w wyniku demonstracji może być wykorzystywana po zakończeniu operacji. ◀

Pomoc może obejmować także krótkoterminowe wymiany osób zarządzających lasami i wizyty w lasach.

Pomoc na działania pokazowe może obejmować odpowiednie koszty inwestycyjne.

▼ M2

Pomoc na projekty obejmujące pokazy współfinansowana z EFRROW lub przyznana jako dodatkowe finansowanie krajowe takiej pomocy, i która jest udzielana w formie instrumentów finansowych, może pokryć koszty kwalifikowalne inne niż te, o których mowa w ust. 3 lit. b), pod warunkiem że koszty te są w pełni kwalifikowalne na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 oraz że pomoc ta jest identyczna z bazowym środkiem zawartym w programie rozwoju obszarów wiejskich zatwierdzonym na podstawie wspomnianego rozporządzenia.

▼ B

3. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne:

- a) koszty organizacji i prowadzenia działań z zakresu przekazywania wiedzy lub działań informacyjnych;
- b) w przypadku projektów pokazowych związanych z inwestycjami:
 - (i) budowa, nabycie, w tym leasing, lub modernizacja nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;
 - (ii) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;

▼B

- (iii) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w ppkt (i) oraz (ii), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności, pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w ppkt (i) oraz (ii);
 - (iv) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych;
- c) koszty podróży, zakwaterowania i wydatków dziennych uczestników.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 3 lit. a) i b), nie obejmuje bezpośrednich płatności na rzecz beneficjentów. Pomoc wypłacana jest podmiotom realizującym działania z zakresu przekazywania wiedzy i działania informacyjne.

5. Podmioty świadczące usługi w zakresie przekazywania wiedzy i realizujące działania informacyjne posiadają odpowiednie zdolności do wykonywania tych zadań w postaci wykwalifikowanego personelu odbywającego regularne szkolenia.

6. Intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

*Artykuł 39***Pomoc na usługi doradcze w sektorze leśnym**

1. Pomoc na usługi doradcze przyznawana właścicielom lasów i innym zarządcom gruntów jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–7 i w rozdziale I.

2. Pomoc przyznawana jest, by pomóc właścicielom lasów i innym zarządcom gruntów w korzystaniu z usług doradczych służących poprawie efektywności gospodarczej i środowiskowej ich gospodarstw, przedsiębiorstw lub inwestycji, a także ograniczeniu ich wpływu na klimat oraz zwiększaniu ich odporności na zmianę klimatu.

3. Usługi doradcze obejmują co najmniej kwestie dotyczące wdrażania dyrektyw 92/43/EWG, 2000/60/WE i 2009/147/WE.

Doradztwo może obejmować również kwestie związane z efektywnością gospodarczą i środowiskową gospodarstw leśnych.

4. Pomoc nie obejmuje bezpośrednich płatności dla beneficjentów. Pomoc wypłacana jest podmiotom świadczącym usługi doradcze.

Podmioty świadczące usługi doradcze dysponują odpowiednimi zasobami w postaci regularnie szkolonego i wykwalifikowanego personelu oraz doświadczeniem w zakresie doradztwa i są wiarygodne w odniesieniu do dziedzin, których dotyczą świadczone przez nich usługi doradcze.

▼ M2

Pomoc, która jest współfinansowana z EFRROW bądź też przyznana jako dodatkowe finansowanie krajowe takiej współfinansowanej pomocy może być wypłacana instytucji zarządzającej, o której mowa w art. 65 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

▼ B

5. Przy świadczeniu usług doradczych usługodawca przestrzega obowiązków poszanowania poufności, o których mowa w art. 13 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

6. W uzasadnionych i stosownych przypadkach usługi doradcze mogą być częściowo świadczone grupowo, z uwzględnieniem sytuacji poszczególnych beneficjentów korzystających z usług doradczych.

7. Kwota pomocy jest ograniczona do 1 500 EUR za poradę.

*Artykuł 40***Pomoc na inwestycje w infrastrukturę związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem sektora leśnego**

1. Pomoc na inwestycje w infrastrukturę związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem sektora leśnego przyznawana przedsiębiorstwom działającym w sektorze leśnym jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–9 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

(i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo

(ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

4. Inwestycje te muszą być zgodne z przepisami Unii oraz ustawodawstwem krajowym danego państwa członkowskiego w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE — pomoc obwarowana jest wymogiem, by ocenę taką przeprowadzono, zaś zezwolenie na realizację odnośnego projektu inwestycyjnego wydano przed datą przyznania pomocy indywidualnej.

▼ M2

Akapitu pierwszego nie stosuje się do pomocy udzielanej w formie instrumentów finansowych.

▼ B

5. Pomoc obejmuje inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne, które dotyczą infrastruktury związanej z rozwojem, modernizacją lub dostosowywaniem lasów, w tym:

- a) dostęp do gruntów leśnych;
- b) scalanie i poprawę stanu gruntów;
- c) zaopatrzenie w energię i w wodę.

6. ► M2 Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne: ◀

- a) budowa, nabycie, w tym leasing, lub modernizacja nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;
- b) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;
- c) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w lit. a) i b), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności, pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w lit. a) i b);
- d) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych;
- e) kosztów opracowania planów urządzenia lasów lub równoważnych instrumentów.

7. ► M2 Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, kosztów innych niż wymienione w ust. 6 lit. a) i b), związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe, nie zalicza się do kosztów kwalifikowalnych. ◀

Kapitału obrotowego nie uznaje się za koszt kwalifikowalny.

8. W przypadku: inwestycji nieprodukcyjnych, inwestycji, których wyłącznym celem jest podniesienie wartości środowiskowej lasów oraz inwestycji dotyczących dróg leśnych, które są udostępniane publicznie bezpłatnie i służą wielofunkcyjnym aspektom lasu, intensywność pomocy ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

9. W przypadku inwestycji zwiększających krótko- lub długoterminowy potencjał gospodarczy lasów, intensywność pomocy jest ograniczona do:

▼B

- a) 75 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach najbardziej oddalonych;
- b) 75 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji na mniejszych wyspach Morza Egejskiego;
- c) 50 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach słabiej rozwiniętych i we wszystkich regionach, w których w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. PKB na mieszkańca był niższy niż 75 % średniej dla UE-25 w okresie referencyjnym, ale których PKB na mieszkańca wynosi powyżej 75 % średniego PKB w UE-27;
- d) 40 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w pozostałych regionach.

*Artykuł 41***Pomoc na inwestycje w technologicie leśne oraz w pozyskiwanie, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów leśnych**

1. Pomoc na inwestycje w technologicie leśne oraz w pozyskiwanie, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów leśnych przyznawana prywatnym właścicielom lasów, gminom i ich zrzeszeniom oraz MŚP jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–11 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

- (i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo
- (ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

4. Inwestycje te muszą być zgodne z przepisami Unii oraz ustawodawstwem krajowym danego państwa członkowskiego w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE — pomoc obwarowana jest wymogiem, by ocenę taką przeprowadzono, zaś zezwolenie na realizację odnośnego projektu inwestycyjnego wydano przed datą przyznania pomocy indywidualnej.

▼M2

Akapitu pierwszego nie stosuje się do pomocy udzielanej w formie instrumentów finansowych.

▼B

5. Na terytorium Azorów, Madery, Wysp Kanaryjskich, mniejszych wysp Morza Egejskiego i francuskich departamentów zamorskich pomocy można również udzielać przedsiębiorstwom niebędącym MŚP.

▼ B

6. ► **M2** Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne: ◀

- a) budowa, nabycie, w tym leasing, lub modernizacja nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;
- b) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;
- c) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w lit. a) i b), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności, pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w lit. a) i b);
- d) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych;
- e) kosztów ustanowienia planów urządzenia lasów i ich odpowiedników.

7. ► **M2** Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, kosztów innych niż wymienione w ust. 6 lit. a) i b), związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe, nie zalicza się do kosztów kwalifikowalnych. ◀

Kapitału obrotowego nie uznaje się za koszt kwalifikowalny.

8. Inwestycje związane z podwyższaniem wartości gospodarczej lasów są uzasadnione w odniesieniu do spodziewanych korzyści dla lasów w co najmniej jednym gospodarstwie oraz mogą obejmować inwestycje w maszyny leśne i praktyki korzystne dla gleb i pozwalające zaoszczędzić zasoby.

9. Inwestycje związane z użyciem drewna jako surowca lub źródła energii są ograniczone do wszystkich operacji poprzedzających przetwórstwo przemysłowe.

▼ M2

Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, zastosowanie mają następujące warunki:

- a) w przypadku gdy na szczeblu krajowym istnieją normy w zakresie efektywności energetycznej, inwestycje w infrastrukturę energii odnawialnej, która zużywa lub produkuje energię, spełniają minimalne wymogi tych norm;
- b) inwestycje w instalacje, których głównym celem jest produkcja energii elektrycznej z biomasy, nie kwalifikują się do pomocy, chyba że wykorzystywany jest minimalny odsetek energii cieplnej, który określają państwa członkowskie;

▼M2

- c) pomoc na projekty inwestycyjne w zakresie bioenergii musi być ograniczona do bioenergii, która spełnia odpowiednie kryteria zrównoważonego rozwoju ustanowione w przepisach Unii, w tym w art. 17 ust. 2–6 dyrektywy 2009/28/WE.

▼B

10. W przypadku gospodarstw leśnych powyżej określonego progu ustalonego przez państwa członkowskie pomoc uzależniona jest od przedstawienia stosownych informacji z planu urządzenia lasu lub równoważnego instrumentu zgodnego ze zrównoważoną gospodarką leśną, jak określono podczas drugiej ministerialnej konferencji na temat ochrony lasów w Europie w 1993 r.

11. Intensywność pomocy jest ograniczona do:

- a) 75 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach najbardziej oddalonych;
- b) 75 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji na mniejszych wyspach Morza Egejskiego;
- c) 50 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach słabiej rozwiniętych i we wszystkich regionach, w których w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. PKB na mieszkańca był niższy niż 75 % średniej dla UE-25 w okresie referencyjnym, ale których PKB na mieszkańca wynosi powyżej 75 % średniego PKB w UE-27;
- d) 40 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w pozostałych regionach.

*Artykuł 42***Pomoc na zachowanie zasobów genetycznych w leśnictwie**

1. Pomoc na zachowanie zasobów genetycznych w leśnictwie związana z usługami leśno-środowiskowymi i klimatycznymi oraz ochroną lasów, przyznawana podmiotom publicznym lub prywatnym jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnia warunki ustanowione w niniejszym artykule ust. 2–6 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

- a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

- (i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo
- (ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

- b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

4. Do celów niniejszego artykułu stosuje się następujące definicje:

▼B

- a) „ochrona *in situ*” oznacza ochronę materiału genetycznego w ekosystemach i w siedliskach przyrodniczych, a także zachowanie oraz odtworzenie żyjących populacji gatunków w ich naturalnym otoczeniu;
 - b) „ochrona w gospodarstwie leśnym” oznacza ochronę i udoskonalenie *in situ* na poziomie gospodarstwa leśnego;
 - c) „ochrona *ex situ*” oznacza ochronę materiału genetycznego na potrzeby leśnictwa poza jego siedliskiem przyrodniczym;
 - d) „zbiór *ex situ*” oznacza zbieranie materiału genetycznego na potrzeby leśnictwa poza jego siedliskiem przyrodniczym;
5. Pomoc obejmuje koszty następujących operacji:
- a) działania celowe: działania wspierające ochronę *ex situ* i *in situ*, opis, gromadzenie i wykorzystanie zasobów genetycznych w leśnictwie, łącznie z internetowymi wykazami zasobów genetycznych obecnie zachowanych *in situ* wraz z ochroną w gospodarstwie leśnym oraz wykazy zbiorów *ex situ* i bazy danych;
 - b) działania wspólne: działania wspierające wymianę informacji między właściwymi organizacjami w państwach członkowskich zmierzające do ochrony, opisu, gromadzenia i wykorzystania zasobów genetycznych w unijnym leśnictwie;
 - c) działania towarzyszące: działania informacyjne, działania w zakresie upowszechniania wiedzy oraz działania doradcze na rzecz organizacji pozarządowych i innych odpowiednich zainteresowanych stron, szkolenia i przygotowywanie sprawozdań technicznych.
6. Pomoc ograniczona jest do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

*Artykuł 43***Pomoc na scalanie gruntów leśnych**

Pomoc na scalanie gruntów leśnych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w rozdziale I i przyznawana jest:

- a) prywatnym posiadaczom lasów, którzy są MŚP; oraz
- b) na pokrycie kosztów prawnych i administracyjnych, w tym kosztów ankiet, i ograniczona do tych kosztów; oraz
- c) do 100 % faktycznie poniesionych kosztów.

SEKCJA 6

Środki pomocy na rzecz MŚP na obszarach wiejskich, współfinansowane z EFFROW lub przyznane jako dodatkowe finansowanie krajowe takich współfinansowanych środków

*Artykuł 44***Pomoc na inwestycje związane z przetwarzaniem produktów rolnych na produkty nierolne lub produkcją bawełny**

1. Pomoc przyznawana MŚP na inwestycje związane z przetwarzaniem produktów rolnych na produkty nierolne lub produkcją bawełny, w tym z odziarnianiem, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki ustanowione w niniejszym artykule ust. 2–10 i w rozdziale I.

▼ B

2. Pomoc:
 - a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:
 - (i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo
 - (ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);
 - oraz
 - b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).
3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.
4. Inwestycje związane z produkcją biopaliw lub produkcją energii ze źródeł odnawialnych nie kwalifikują się do pomocy na podstawie niniejszego artykułu.
5. Inwestycje te muszą być zgodne z przepisami Unii oraz ustawodawstwem krajowym danego państwa członkowskiego w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE — pomoc obwarowana jest wymogiem, by ocenę taką przeprowadzono, zaś zezwolenie na realizację odnośnego projektu inwestycyjnego wydano przed datą przyznania pomocy indywidualnej.

▼ M2

Akapitu pierwszego nie stosuje się do pomocy udzielanej w formie instrumentów finansowych.

▼ B

6. Pomoc obejmuje inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne.
7. ► **M2** Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne: ◀
 - a) budowa, nabycie, w tym leasing, lub modernizacja nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;
 - b) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;
 - c) (iii) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w ppkt (i) oraz (ii), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności, pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w ppkt (i) oraz (ii);
 - d) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych.

▼B

8. ►**M2** Z zastrzeżeniem, że wsparcie udzielane jest w formie instrumentów finansowych, kosztów innych niż wymienione w ust. 7 lit. a) i b), związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe, nie zalicza się do kosztów kwalifikowalnych. ◀

Kapitału obrotowego nie uznaje się za koszt kwalifikowalny.

9. Intensywność pomocy jest ograniczona do:

a) w regionach najbardziej oddalonych:

- (i) 80 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach, w których PKB na mieszkańca wynosi 45 % średniej w UE-27 lub mniej;
- (ii) 65 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach, w których PKB na mieszkańca wynosi od 45 % do 60 % średniej w UE-27 włącznie;
- (iii) 55 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach, w których PKB na mieszkańca wynosi od 60 % do 75 % średniej w UE-27 włącznie;
- (iv) 45 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w pozostałych regionach najbardziej oddalonych;

b) w regionach słabiej rozwiniętych:

- (i) 60 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach, w których PKB na mieszkańca wynosi 45 % średniej w UE-27 lub mniej;
- (ii) 45 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach, w których PKB na mieszkańca wynosi od 45 % do 60 % średniej w UE-27 włącznie;
- (iii) 35 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w regionach, w których PKB na mieszkańca jest wyższy od 60 % średniej w UE-27;

c) na obszarach „c” :

- (i) 25 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji na obszarach o niewielkim zaludnieniu oraz w regionach NUTS 3 lub częściach regionów NUTS 3 graniczących na lądzie z państwem spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu;
- (ii) 20 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji na nieokreślonych z góry obszarach „c” ;
- (iii) na byłych obszarach „a” poziomy intensywności pomocy można w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2017 r. zwiększyć o maksymalnie 5 punktów procentowych;
- (iv) jeśli obszar „c” sąsiaduje z obszarem „a”, maksymalną intensywność pomocy w regionach NUTS 3 lub częściach regionów NUTS 3 w tym obszarze „c”, który przylega do obszaru „a”, można w razie konieczności zwiększyć, tak aby różnica między poziomami intensywności w obu obszarach nie przekraczała 15 punktów procentowych;

d) 10 % kwoty kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w pozostałych regionach.

10. Maksymalne poziomy intensywności pomocy przewidziane w ust. 9 można zwiększyć o maksymalnie 10 punktów procentowych w przypadku mikroprzedsiębiorstw oraz małych przedsiębiorstw.

*Artykuł 45***Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich**

1. Pomoc przyznawana MŚP na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnia warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–9 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

(i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo

(ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

4. Pomoc przyznaje się następującym kategoriom beneficjentów:

a) rolnikom lub członkom ich gospodarstw domowych na obszarach wiejskich różnicującym działalność w kierunku działalności nierolniczej;

b) mikroprzedsiębiorstwom i małym przedsiębiorstwom na obszarach wiejskich; oraz

c) osobom fizycznym na obszarach wiejskich.

5. Członek rolniczego gospodarstwa domowego, o którym mowa w ust. 4 lit. a), a który jest osobą prawną lub grupą osób prawnych, musi w chwili złożenia wniosku o przyznanie pomocy prowadzić działalność rolniczą w gospodarstwie.

6. Warunkiem przyznania pomocy jest przedłożenie biznes planu właściwemu organowi zainteresowanego państwa członkowskiego. Wdrożenie tego biznes planu rozpoczyna się w terminie dziewięciu miesięcy od dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy.

Biznes plan zawiera:

a) opis początkowej sytuacji gospodarczej beneficjenta;

b) cele pośrednie i końcowe dotyczące rozwoju nowej działalności beneficjenta;

▼ B

- c) szczegóły działań koniecznych do rozwoju działalności beneficjenta, takie jak szczegółowy opis inwestycji, szkoleń, doradztwa.

▼ M2

Plan biznesowy obejmuje maksymalnie pięć lat.

▼ B

7. ► **M2** Pomoc wypłacana jest w co najmniej dwóch ratach. ◀

Raty mogą mieć charakter degresywny.

Wypłacenie ostatniej raty jest uzależnione od prawidłowej realizacji biznes planu, o którym mowa w ust. 6.

8. Państwa członkowskie określają kwotę pomocy biorąc pod uwagę sytuację społeczno-gospodarczą na obszarze objętym programem rozwoju obszarów wiejskich.

9. Pomoc ograniczona jest do 70 000 EUR na beneficjenta.

Artykuł 46

Pomoc na usługi doradcze dla MŚP na obszarach wiejskich

1. Pomoc na usługi doradcze dla MŚP na obszarach wiejskich jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–9 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

- a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

- (i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo
(ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

- b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Pomoc przyznawana jest, by pomóc MŚP na obszarach wiejskich w korzystaniu z usług doradczych służących poprawie efektywności gospodarczej i środowiskowej ich przedsiębiorstw i inwestycji, a także ograniczeniu ich wpływu na klimat oraz zwiększaniu ich odporności na zmianę klimatu.

4. Doradztwo może obejmować kwestie związane z efektywnością gospodarczą i środowiskową beneficjenta.

5. Pomoc nie obejmuje bezpośrednich płatności dla beneficjentów. ► **M2** Pomoc wypłacana jest podmiotom świadczącym usługi doradcze lub instytucji zarządzającej, o której mowa w art. 65 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1305/2013. ◀

6. Podmioty świadczące usługi doradcze dysponują odpowiednimi zasobami w postaci regularnie szkolonego i wykwalifikowanego personelu oraz doświadczeniem w zakresie doradztwa i są wiarygodne w odniesieniu do dziedzin, których dotyczą świadczone przez nich usługi doradcze.

▼ B

7. Przy świadczeniu usług doradczych usługodawcy przestrzegają obowiązków poszanowania poufności, o których mowa w art. 13 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.
8. W stosownych przypadkach usługi doradcze mogą być częściowo świadczone grupowo, uwzględniając przy tym sytuację poszczególnych beneficjentów korzystających z tych usług doradczych.
9. Kwota pomocy jest ograniczona do 1 500 EUR za poradę.

*Artykuł 47***Pomoc na przekazywanie wiedzy i działania informacyjne na rzecz MŚP na obszarach wiejskich**

1. Pomoc na przekazywanie wiedzy i działania informacyjne na rzecz MŚP na obszarach wiejskich jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–7 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

- (i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo
- (ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Pomoc obejmuje działania w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności, w tym szkolenia, warsztaty i instruktaż, pokazy i działania informacyjne. ► **M2** Infrastruktura zainstalowana w wyniku demonstracji może być wykorzystywana po zakończeniu operacji. ◀

Pomoc na działania pokazowe może obejmować odpowiednie koszty inwestycyjne.

▼ M2

Pomoc na projekty obejmujące pokazy, która jest udzielana w formie instrumentów finansowych, może obejmować inne koszty kwalifikowalne niż te, o których mowa w ust. 4 lit. b), pod warunkiem że koszty te w pełni kwalifikują się do finansowania na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

▼ B

4. Pomoc obejmuje następujące koszty kwalifikowalne:
 - a) koszty organizacji i prowadzenia działań z zakresu przekazywania wiedzy lub działań informacyjnych;
 - b) w przypadku projektów pokazowych związanych z inwestycjami:
 - (i) budowa, nabycie, w tym leasing, lub modernizacja nieruchomości, przy czym grunty kwalifikują się jedynie w zakresie nieprzekraczającym 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danej operacji;
 - (ii) zakup lub leasing maszyn, urządzeń i wyposażenia do wartości rynkowej danych aktywów;

▼ B

- (iii) ogólne koszty związane z wydatkami, o których mowa w ppkt (i) oraz (ii), takie jak honoraria architektów, inżynierów i opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności, pozostają wydatkami kwalifikowalnymi, nawet jeśli na podstawie ich rezultatów nie dokonuje się wydatków, o których mowa w ppkt (i) oraz (ii);
 - (iv) zakup lub opracowanie oprogramowania komputerowego i zakup patentów, licencji, praw autorskich i znaków towarowych;
- c) koszty podróży, zakwaterowania i wydatków dziennych uczestników.

5. Pomoc nie obejmuje bezpośrednich płatności dla beneficjentów.

Pomoc ta wypłacana jest podmiotom realizującym działania z zakresu przekazywania wiedzy i działania informacyjne.

Podmioty świadczące usługi w zakresie przekazywania wiedzy i działań informacyjnych dysponują odpowiednimi zasobami do wykonywania tych zadań w postaci wykwalifikowanego personelu odbywającego regularne szkolenia.

6. Pomoc jest dostępna dla wszystkich kwalifikujących się przedsiębiorstw działających na danym obszarze wiejskim, w oparciu o obiektywnie określone warunki.

7. Intensywność pomocy jest ograniczona do:

- a) 60 % kosztów kwalifikowalnych, w przypadku średnich przedsiębiorstw.
- b) 70 % kosztów kwalifikowalnych, w przypadku mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw.

*Artykuł 48***Pomoc na przystępowanie rolników do systemów jakości bawełny lub środków spożywczych****▼ M2**

1. Pomoc na przystępowanie do systemów jakości bawełny lub środków spożywczych, lub uczestnictwo w tych systemach w ciągu ostatnich pięciu lat, rolników czynnych zawodowo oraz grup rolników działających jako MŚP, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu, jeżeli spełnione są warunki określone w ust. 2–7 niniejszego artykułu i w rozdziale I niniejszego rozporządzenia.

▼ B

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

- (i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo
- (ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

▼ B

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.
4. Pomoc przyznawana jest na przystępowanie do jednego z następujących rodzajów systemów jakości:
 - a) systemy jakości bawełny i środków spożywczych ustanowione na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1151/2012;
 - b) systemy jakości bawełny lub środków spożywczych, w tym systemy certyfikacji, uznane przez państwa członkowskie za spełniające następujące kryteria:
 - (i) specyfika produktu końcowego wytworzonego w ramach takich systemów jakości wynika z jasnego wymogu zagwarantowania:
 - określonych właściwości produktu;
 - określonych metod uprawy lub produkcji; lub
 - jakości produktu końcowego, która w sposób znaczący przewyższa normy handlowe dotyczące danego produktu w zakresie zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i roślin, dobrostanu zwierząt lub ochrony środowiska;
 - (ii) system jest otwarty dla wszystkich producentów;
 - (iii) system obejmuje obowiązujące wiążące specyfikacje produktów końcowych, a zgodność z tymi specyfikacjami jest weryfikowana przez organy publiczne lub niezależny organ kontroli;
 - (iv) system jest przejrzysty i zapewnia pełną identyfikowalność produktów rolnych;
 - c) dobrowolne systemy certyfikacji środków spożywczych uznane przez dane państwa członkowskie za spełniające wymogi ustanowione w komunikacie Komisji — wytyczne UE dotyczące najlepszych praktyk dla dobrowolnych systemów certyfikacji produktów rolnych i środków spożywczych.
5. Pomoc jest przyznawana w formie rocznej płatności motywacyjnej, której wysokość ustala się według poziomu kosztów stałych wynikających z udziału w systemach jakości.
6. Pomoc przyznawana jest na okres maksymalnie pięciu lat.

▼ M2

Jeżeli przystąpienie do systemu jakości miało miejsce przed złożeniem wniosku o wsparcie, maksymalny okres pięciu lat skracają się o liczbę lat, które upłynęły między przystąpieniem do systemu a terminem złożenia wniosku o wsparcie.

▼ B

7. Pomoc jest ograniczona do 3 000 EUR rocznie na beneficjenta.

*Artykuł 49***Pomoc na działania informacyjne i promocyjne dotyczące bawełny i środków spożywczych objętych systemami jakości**

1. Pomoc na działania informacyjne i promocyjne dotyczące bawełny i środków spożywczych objętych systemami jakości jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu

▼B

i jest wyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w jego art. 108 ust. 3, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule ust. 2–11 i w rozdziale I.

2. Pomoc:

a) jest przyznawana w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi przez Komisję na podstawie tego rozporządzenia:

(i) albo jako pomoc współfinansowana z EFRROW; albo

(ii) jako dodatkowe finansowanie krajowe pomocy, o której mowa w ppkt (i);

oraz

b) jest identyczna z bazowym środkiem rozwoju obszarów wiejskich przewidzianym w programie rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w lit. a).

3. Podstawa prawna przedmiotowej pomocy określa, że nie może ona zostać wdrożona przed zatwierdzeniem właściwego programu rozwoju obszarów wiejskich przez Komisję.

4. Pomoc przyznawana jest grupie producentów realizujących działania informacyjne i promocyjne.

5. Do pomocy kwalifikują się jedynie działania informacyjne i promocyjne realizowane w ramach rynku wewnętrznego.

6. Pomoc przyznawana jest na działania informacyjne i promocyjne, które dotyczą bawełny i środków spożywczych objętych systemami jakości, a na które przyznana jest pomoc zgodnie z art. 48 niniejszego rozporządzenia.

7. Pomoc obejmuje koszty działań spełniających następujące warunki:

a) ich celem jest zachęcanie konsumentów do zakupu środków spożywczych lub bawełny objętych systemami jakości, o których mowa w art. 48 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

b) podkreślają one szczególne cechy lub zalety danego środka spożywczego lub danej bawełny, w szczególności: jakość, specyfikę metod produkcji, wysokie standardy dobrostanu zwierząt i poszanowanie środowiska związane z danym systemem jakości.

8. Działania, o których mowa w niniejszym artykule ust. 6, nie mogą zachęcać konsumentów do zakupu środków spożywczych lub bawełny ze względu na ich szczególne pochodzenie, z wyłączeniem tych, które są objęte systemami jakości określonymi w tytule II rozporządzenia (UE) nr 1151/2012.

9. Pochodzenie środka spożywczego lub bawełny może być podane, pod warunkiem że podanie pochodzenia ma znaczenie drugorzędne w stosunku do głównego komunikatu.

10. Działania informacyjne i promocyjne związane z promocją konkretnych przedsiębiorstw lub znaków towarowych nie kwalifikują się do pomocy.

11. Intensywność pomocy ograniczona jest do 70 % kosztów kwalifikowalnych.

ROZDZIA Ł IV

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

*Artykuł 50***Uchylenie**

1. Rozporządzenie (WE) nr 1857/2006 traci moc.
2. Na zasadzie odstępstwa od niniejszego artykułu ust. 1 do dnia 31 grudnia 2015 r. do pomocy przyznanej w związku z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 ⁽¹⁾ oraz jego przepisami wykonawczymi nadal stosuje się rozporządzenie (WE) nr 1857/2006.

*Artykuł 51***Przepisy przejściowe**

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do pomocy indywidualnej przyznanej przed datą jego wejścia w życie, jeżeli dana pomoc indywidualna spełnia wszystkie warunki określone w niniejszym rozporządzeniu z wyjątkiem art. 9 i 10.
2. Wszelka pomoc niewyłączona z wymogu zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu przepisami niniejszego rozporządzenia lub innych uprzednio obowiązujących rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 1 rozporządzenia 994/98 jest oceniana przez Komisję zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich na lata 2014–2020 oraz innymi właściwymi ramami, wytycznymi, komunikatami i zawiadomieniami.
3. Wszelka pomoc indywidualna przyznana przed dniem 1 stycznia 2015 r. przepisami dowolnego rozporządzenia przyjętego na podstawie art. 1 rozporządzenia 994/98 obowiązującego w momencie przyznawania pomocy jest zgodna z rynkiem wewnętrznym i wyłączona z obowiązku zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu.
4. Z końcem okresu obowiązywania niniejszego rozporządzenia wszelkie programy pomocy wyłączone na mocy niniejszego rozporządzenia pozostają wyłączone przez sześciomiesięczny okres dostosowawczy.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego z końcem okresu obowiązywania niniejszego rozporządzenia systemy pomocy objęte zakresem rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 oraz albo współfinansowane z EFRROW albo przyznane jako dodatkowe finansowanie krajowe dla takich współfinansowanych środków pozostają wyłączone przez okres programowania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 i jego przepisami wykonawczymi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. L 277 z 21.10.2005, s. 1).

▼ **B**

Artykuł 52

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2014 r.

▼ **M3**

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 31 grudnia 2022 r.

▼ **B**

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

ZAŁĄCZNIK I

DEFINICJE MIKROPRZEDSIĘBIORSTW ORAZ MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

Artykuł 1

Przedsiębiorstwo

Za przedsiębiorstwo uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Obejmuje to w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub organizacje prowadzące regularną działalność gospodarczą.

Artykuł 2

Pułap zatrudnienia oraz pułapy finansowe określające kategorie przedsiębiorstw

1. Do kategorii mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) należą przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub których całkowity bilans roczny nie przekracza 43 mln EUR.
2. W kategorii MŚP małe przedsiębiorstwo definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów EUR.
3. W ramach kategorii MŚP mikroprzedsiębiorstwo definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 mln EUR.

Artykuł 3

Rodzaje przedsiębiorstw brane pod uwagę przy obliczaniu pułapu zatrudnienia i pułapu finansowego

1. „Przedsiębiorstwo samodzielne” oznacza każde przedsiębiorstwo, które nie jest zakwalifikowane jako przedsiębiorstwo partnerskie w rozumieniu ust. 2 ani jako przedsiębiorstwo powiązane w rozumieniu ust. 3.
2. „Przedsiębiorstwa partnerskie” oznaczają wszystkie przedsiębiorstwa, które nie są zakwalifikowane jako przedsiębiorstwa powiązane w rozumieniu ust. 3 i które pozostają w następującym wzajemnym związku: przedsiębiorstwo działające na rynku wyższego szczebla posiada, samodzielnie lub wspólnie z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami powiązanymi w rozumieniu ust. 3, 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu innego przedsiębiorstwa działającego na rynku niższego szczebla.

Przedsiębiorstwo można jednak zakwalifikować jako samodzielne i w związku z tym niemające żadnych przedsiębiorstw partnerskich, nawet jeśli niżej wymienieni inwestorzy osiągnęli lub przekroczyli pułap 25 %, pod warunkiem że nie są oni powiązani, w rozumieniu ust. 3, indywidualnie ani wspólnie, z danym przedsiębiorstwem:

- a) publiczne korporacje inwestycyjne, spółki venture capital, osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych prowadzące regularną działalność inwestycyjną w oparciu o venture capital, które inwestują w firmy nienotowane na giełdzie (tzw. „anioły biznesu”), pod warunkiem że całkowita kwota inwestycji tych inwestorów w jedno przedsiębiorstwo nie przekroczy 1 250 000 EUR;

▼B

- b) uczelnie wyższe lub ośrodki badawcze nienastawione na zysk;
 - c) inwestorzy instytucjonalni, w tym regionalne fundusze rozwoju;
 - d) samorządy lokalne z rocznym budżetem poniżej 10 mln EUR oraz liczbą mieszkańców poniżej 5 000.
3. „Przedsiębiorstwa powiązane” oznaczają przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym z poniższych związków:
- a) przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca lub członka;
 - b) przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
 - c) przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
 - d) przedsiębiorstwo będące udziałowcem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców lub członków w tym przedsiębiorstwie.

Zakłada się, że nie ma dominującego wpływu, jeżeli inwestorzy wymienieni w ust. 2 akapit drugi nie angażują się bezpośrednio lub pośrednio w zarządzanie danym przedsiębiorstwem, bez uszczerbku dla ich praw jako udziałowców.

Przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym ze związków opisanych w akapicie pierwszym z co najmniej jednym przedsiębiorstwem lub dowolnym z inwestorów wymienionych w ust. 2, również uznaje się za powiązane.

Przedsiębiorstwa pozostające w jednym z takich związków z osobą fizyczną lub grupą osób fizycznych działających wspólnie również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych.

Za „rynek pokrewny” uważa się rynek dla danego produktu lub usługi znajdujący się bezpośrednio na rynku wyższego lub niższego szczebla w stosunku do właściwego rynku.

4. Poza przypadkami określonymi w ust. 2 akapit drugi przedsiębiorstwa nie można uznać za MŚP, jeżeli 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu kontroluje bezpośrednio lub pośrednio, wspólnie lub indywidualnie, co najmniej jeden organ państwowy.
5. Przedsiębiorstwa mogą złożyć oświadczenie o statusie prawnym jako przedsiębiorstwa niezależne, przedsiębiorstwa partnerskie lub przedsiębiorstwa powiązane, łącznie z danymi dotyczącymi pułapów określonych w art. 2. Oświadczenie można złożyć nawet wtedy, gdy kapitał jest rozdrobniony w stopniu uniemożliwiającym określenie właściciela, w którym to przypadku przedsiębiorstwo w dobrej wierze oświadcza, że w sposób prawnie uzasadniony może przyjąć, iż 25 % lub więcej jego kapitału nie jest w posiadaniu innego przedsiębiorstwa ani we wspólnym posiadaniu większej liczby powiązanych przedsiębiorstw. Oświadczenia takie nie wykluczają kontroli i postępowań wyjaśniających przewidzianych w przepisach krajowych lub unijnych.

*Artykuł 4***Dane wykorzystywane do określania pułapu zatrudnienia i pułapu finansowego oraz okres odniesienia**

1. Do określenia liczby pracowników i kwot finansowych wykorzystuje się dane odnoszące się do ostatniego zatwierdzonego okresu obrachunkowego, obliczane w skali rocznej. Uwzględnia się je począwszy od dnia zamknięcia ksiąg rachunkowych. Kwota wybrana jako obrót jest obliczana z pominięciem podatku od wartości dodanej (VAT) i innych podatków pośrednich.

▼B

2. W przypadku gdy w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych dane przedsiębiorstwo przekracza pułap zatrudnienia lub pułap finansowy lub też spada poniżej pułapu zatrudnienia lub pułapu finansowego określonych w art. 2, uzyskanie lub utrata statusu średniego przedsiębiorstwa, małego przedsiębiorstwa lub mikroprzedsiębiorstwa następuje tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch kolejnych okresów obrachunkowych.
3. W przypadku nowo utworzonych przedsiębiorstw, których księgi rachunkowe jeszcze nie zostały zatwierdzone, dane należy czerpać ze sporządzonych w dobrej wierze szacunków przeprowadzonych w trakcie roku obrotowego.

*Artykuł 5***Pułap zatrudnienia**

Liczba zatrudnionych osób odpowiada liczbie rocznych jednostek roboczych (RJR), tj. liczbie pracowników zatrudnionych na pełny etat w obrębie danego przedsiębiorstwa lub w jego imieniu w ciągu całego uwzględnianego roku odniesienia. Praca osób, które nie przepracowały pełnego roku, osób, które pracowały w niepełnym wymiarze godzin, bez względu na długość okresu zatrudnienia, oraz pracowników sezonowych jest obliczana jako procent RJR. W skład personelu wchodzi:

- a) pracownicy;
- b) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego;
- c) właściciele-kierownicy;
- d) partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe.

Praktykanci lub studenci odbywający szkolenia zawodowe na podstawie umowy o praktykę lub szkoleniu zawodowym nie wchodzi w skład personelu. Nie wlicza się okresu trwania urlopu macierzyńskiego ani wychowawczego.

*Artykuł 6***Ustalenie danych przedsiębiorstwa**

1. W przypadku przedsiębiorstwa samodzielnego dane, w tym liczba pracowników, ustalane są wyłącznie na podstawie jego ksiąg rachunkowych.
2. W przypadku przedsiębiorstwa mającego przedsiębiorstwa partnerskie lub przedsiębiorstwa powiązane dane, w tym dane dotyczące liczby pracowników, ustalane są na podstawie ksiąg rachunkowych i innych danych przedsiębiorstwa lub, jeżeli istnieją, skonsolidowanego sprawozdania finansowego danego przedsiębiorstwa lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego innego przedsiębiorstwa, w którym ujęto odnośne przedsiębiorstwo.

Dane, o których mowa w pierwszym akapicie, uzupełnia się danymi dotyczącymi każdego przedsiębiorstwa partnerskiego znajdującego się bezpośrednio na rynku wyższego lub niższego szczebla rynku w stosunku do odnośnego przedsiębiorstwa. Uzupełnienie danych jest proporcjonalne do procentowego udziału w kapitale lub praw głosu (zależnie od tego, która z tych wartości jest większa). W przypadku holdingów typu cross-holding stosuje się większy udział procentowy.

Dane, o których mowa w pierwszym i drugim akapicie, uzupełnia się pełnymi danymi każdego przedsiębiorstwa, które jest bezpośrednio lub pośrednio powiązane z odnośnym przedsiębiorstwem, jeśli dane te nie zostały podane wcześniej w ramach skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3. Do celów stosowania ust. 2 dane przedsiębiorstw partnerskich odnośnego przedsiębiorstwa pochodzą z ich ksiąg rachunkowych i innych danych, w tym ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli takie istnieje.

▼ B

Dane te uzupełnia się pełnymi danymi przedsiębiorstw powiązanych z tymi przedsiębiorstwami partnerskimi, chyba że ich dane podano już w ramach skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Do celów stosowania tego samego ust. 2 dane przedsiębiorstw powiązanych z odnośnym przedsiębiorstwem pochodzą z ich ksiąg rachunkowych i innych danych, w tym ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli takie istnieje. Dane te uzupełnia się proporcjonalnie danymi każdego ewentualnego przedsiębiorstwa partnerskiego takiego przedsiębiorstwa powiązanego, znajdującego się na rynku bezpośrednio wyższego lub niższego szczebla, chyba że zostały one już ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w stosunku co najmniej proporcjonalnym do udziału określonego w ust. 2 akapit drugi.

4. W przypadku gdy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym brakuje danych dotyczących zatrudnienia w danym przedsiębiorstwie, dane te oblicza się przez proporcjonalne zestawienie danych od przedsiębiorstw partnerskich oraz przez dodanie danych od przedsiębiorstw, z którymi dane przedsiębiorstwo jest powiązane.

ZAŁĄCZNIK II

INFORMACJE NA TEMAT POMOCY PAŃSTWA WYŁĄCZONEJ NA PODSTAWIE NINIEJSZEGO ROZPORZĄDZENIA

jak przewidziano w art. 9 ust. 1
(Tekst mający znaczenie dla EOG ⁽¹⁾)

CZĘŚĆ I

Oznaczenie środka pomocy	<i>(wypełnia Komisja)</i>	
Państwo członkowskie	
Numer referencyjny państwa członkowskiego	
Region	Nazwa regionu (NUTS ⁽¹⁾)	Status pomocy regionalnej ⁽²⁾
Organ przyznający pomoc	Nazwa
	Adres pocztowy Adres internetowy
Nazwa środka pomocy	
Krajowa podstawa prawna (odesłanie do właściwego promulgatora krajowego)	
Adres internetowy pełnego tekstu środka pomocy	
Rodzaj środka pomocy	☐ program pomocy	
	☐ pomoc ad hoc	Nazwa beneficjenta i grupy ⁽³⁾, do której należy
Zmiana istniejącego programu pomocy lub pomocy ad hoc		Oznaczenie środka pomocy nadawane przez Komisję
	☐ przedłużenie
	☐ zmiana
Okres trwania ⁽⁴⁾	☐ program pomocy	od dd/mm/rrrr do dd/mm/rrrr
Data przyznania pomocy	☐ pomoc ad hoc	dd/mm/rrrr
Sektor(y) gospodarki	Należy wskazać sektor NACE ⁽⁵⁾ na poziomie grupy

⁽¹⁾ Stosowane jedynie do pomocy dotyczącej sektora leśnego oraz produktów niewymienionych w załączniku I do Traktatu.

Rodzaj beneficjenta	☐ MŚP		
	☐ duże przedsiębiorstwo		
Budżet			
	☐ program pomocy: całkowita kwota ⁽⁶⁾	w walucie krajowej ... (kwoty bez ułamek)	
	☐ pomoc <i>ad hoc</i> : całkowita kwota ⁽⁷⁾	w walucie krajowej ... (kwoty bez ułamek)	
	Z przeznaczeniem na gwarancje ⁽⁸⁾	w walucie krajowej ... (kwoty bez ułamek)	
Instrument pomocy	☐ dotacja bezpośrednia / dotacja na spłatę odsetek		
	☐ usługi dotowane		
	☐ pożyczka / zaliczki zwrotne		
	☐ gwarancja (w stosownych przypadkach z odesłaniem do decyzji Komisji ⁽⁹⁾)		
	☐ korzyść podatkowa lub zwolnienie podatkowe		
	☐ inne (proszę określić) Proszę wskazać, jaka szersza kategoria poniżej najlepiej odpowiada jego oddziaływaniu / funkcji: ☐ dotacja ☐ pożyczka ☐ gwarancja ☐ korzyść podatkowa		
W przypadku współfinansowania z funduszu (funduszy) UE	Nazwa funduszu (funduszy) UE:	Kwota finansowania (z poszczególnych funduszy UE)	w walucie krajowej ... (kwoty bez ułamek)
	Inne informacje		
<p>(1) NUTS – nomenklatura jednostek terytorialnych do celów statystycznych. Zazwyczaj region określa się na poziomie 2.</p> <p>(2) Art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (status „A”), art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (status „C”), obszary nieobjęte pomocą tj. obszary niekwalifikujące się do pomocy regionalnej (status „N”).</p> <p>(3) W rozumieniu reguł konkurencji określonych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w rozumieniu niniejszego rozporządzenia przedsiębiorstwem jest każda jednostka wykonująca działalność gospodarczą niezależnie od jej formy prawnej i sposobu finansowania. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że podmioty kontrolowane (z mocy prawa lub faktycznie) przez ten sam podmiot należy uznać za jedno przedsiębiorstwo.</p> <p>(4) Okres, w którym organ przyznający pomoc może się zobowiązać do przyznania pomocy.</p> <p>(5) NACE Rev. 2 jest statystyczną klasyfikacją działalności gospodarczej w Unii Europejskiej. Sektor określa się zwykle na poziomie grupy.</p> <p>(6) W przypadku programu pomocy: proszę wskazać całkowitą kwotę budżetu planowanego na podstawie programu lub szacowaną stratę podatkową w odniesieniu do wszystkich instrumentów pomocy objętych programem dla całego czasu jego realizacji.</p> <p>(7) W przypadku przyznania pomocy <i>ad hoc</i>: należy podać całkowitą kwotę pomocy lub stratę podatkową.</p> <p>(8) W przypadku gwarancji należy wskazać maksymalną kwotę gwarantowanych pożyczek.</p> <p>(9) W stosownych przypadkach odesłanie do decyzji Komisji zatwierdzającej sposób obliczania ekwiwalentu dotacji brutto zgodnie z art. 5 ust. 2. lit. c) ppkt (ii) niniejszego rozporządzenia.</p>			

CZĘŚĆ II

Należy wskazać, na podstawie którego przepisu niniejszego rozporządzenia wdrażana jest pomoc.

Główne cele (1)	Maksymalna intensywność pomocy w %	Maksymalna kwota pomocy w walucie krajowej (kwoty bez ułamków)
☐ Pomoc na inwestycje w rzeczowe aktywa trwale lub wartości niematerialne i prawne w gospodarstwach rolnych powiązane z produkcją podstawową produktów rolnych (art. 14)		
☐ Pomoc na scalanie gruntów rolnych (art. 15)		
☐ Pomoc na inwestycje związane z przenoszeniem budynków rolniczych (art. 16)		
☐ Pomoc na inwestycje związane z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych (art. 17)		
☐ Pomoc na rozpoczęcie działalności dla młodych rolników i na rozwój małych gospodarstw rolnych (art. 18)		
☐ Pomoc na rozpoczęcie działalności dla grup i organizacji producentów w sektorze rolnym (art. 19)		
☐ Pomoc na uczestnictwo producentów produktów rolnych w systemach jakości (art. 20)		
☐ Pomoc na przekazywanie wiedzy i działania informacyjne w sektorze rolnym (art. 21)		
☐ Pomoc na usługi doradcze w sektorze rolnym (art. 22)		
☐ Pomoc na usługi zastępowania rolników (art. 23)		
☐ Pomoc na środki promocyjne dotyczące produktów rolnych (art. 24)		
☐ Pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawiska klimatyczne porównywalne do klęsk żywiołowych (art. 25)		
☐ Pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt i inwazjom szkodników roślin, ich kontroli i zwalczania oraz pomoc na wyrównanie strat spowodowanych przez choroby zwierząt lub inwazje szkodników roślin (art. 26)		
☐ Pomoc dla sektora produkcji zwierzęcej [art. 27 ust. 1 lit. a) lub b)]		
☐ Pomoc na usunięcie padłych zwierząt gospodarskich [art. 27 ust. 1 lit. c), d) lub e)]		
☐ Pomoc na opłacenie składek ubezpieczeniowych (art. 28)		

▼B

Główne cele ⁽¹⁾	Maksymalna intensywność pomocy w %	Maksymalna kwota pomocy w walucie krajowej (kwoty bez ułamków)
☐ Pomoc na inwestycje na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego znajdującego się w gospodarstwach rolnych (art. 29)		
☐ Pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe w sektorze rolnym (art. 30)		
Rodzaj klęski żywiołowej	☐ trzęsienie ziemi ☐ lawina ☐ osuwisko ☐ powódź ☐ trąba powietrzna ☐ huragan ☐ erupcja wulkaniczna ☐ pożar pochodzenia naturalnego	
Data wystąpienia klęski żywiołowej	Od dd/mm/rrrr do dd/mm/rrrr	
☐ Pomoc na badania i rozwój w sektorze rolnym (art. 31)		
☐ Pomoc na badania i rozwój w sektorze leśnym (art. 31)		
☐ Pomoc na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych (art. 32)		
☐ Pomoc na systemy rolno-leśne (art. 33)		
☐ Pomoc na zapobieganie zniszczeniom lasów wskutek pożarów, klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych, inwazji szkodników roślin i katastrof oraz na naprawę związanych z nimi szkód (art. 34)		
☐ Pomoc na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość środowiskową (art. 35)		
☐ Pomoc na niwelowanie niedogodności związanych z obszarami leśnymi Natura 2000 (art. 36)		
☐ Pomoc na usługi leśno-środowiskowe i klimatyczne oraz ochronę lasów (art. 37)		
☐ Pomoc na przekazywanie wiedzy i działania informacyjne w sektorze leśnym (art. 38)		
☐ Pomoc na usługi doradcze w sektorze leśnym (art. 39)		
☐ Pomoc na inwestycje w infrastrukturę związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem sektora leśnego (art. 40)		

▼B

Główne cele ⁽¹⁾	Maksymalna intensywność pomocy w %	Maksymalna kwota pomocy w walucie krajowej (kwoty bez ułamków)
☐ Pomoc na inwestycje w technologie leśne oraz w pozyskiwanie, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów leśnych (art. 41)		
☐ Pomoc na rzecz zachowania zasobów genetycznych w leśnictwie (art. 42)		
☐ Pomoc na scalanie gruntów leśnych (art. 43)		
☐ Pomoc na inwestycje związane z przetwarzaniem produktów rolnych na produkty nierolne lub produkcją bawełny (art. 44)		
☐ Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich (art. 45)		
☐ Pomoc na usługi doradcze dla MŚP na obszarach wiejskich (art. 46)		
☐ Pomoc na przekazywanie wiedzy i działania informacyjne na rzecz MŚP na obszarach wiejskich (art. 47)		
☐ Pomoc na przystępowanie rolników czynnych zawodowo do systemów jakości bawełny lub środków spożywczych (art. 48)		
☐ Pomoc na działania informacyjne i promocyjne dotyczące bawełny i środków spożywczych objętych systemami jakości (art. 49)		
⁽¹⁾ Celów może być więcej – w takim przypadku należy wymienić wszystkie.		

ZAŁĄCZNIK III

Przepisy dotyczące publikowania informacji określonych w art. 9 ust. 2

Państwa członkowskie organizują swoje kompleksowe strony internetowe poświęcone pomocy państwa, na których publikowane są informacje określone w art. 9 ust. 2, w sposób umożliwiający łatwy dostęp do tych informacji. Informacje publikowane są w formacie arkusza kalkulacyjnego, który umożliwia przeszukiwanie danych, ich ekstrakcję i łatwe publikowanie w internecie, np. w formacie CSV lub XML. Wszystkie zainteresowane strony mogą bez ograniczeń korzystać z dostępu do strony internetowej poświęconej pomocy państwa. Dostęp do strony internetowej poświęconej pomocy państwa nie wymaga wcześniejszej rejestracji użytkownika.

W odniesieniu do każdego przypadku przyznania pomocy indywidualnej publikuje się następujące informacje zgodnie z art. 9 ust. 2 lit. c):

- a) odniesienie do numeru identyfikacyjnego środka pomocy ⁽¹⁾;
- b) nazwę beneficjenta;
- c) rodzaj przedsiębiorstwa (MŚP/duże przedsiębiorstwo) w dniu przyznania pomocy;
- d) region, w którym beneficjent ma siedzibę, na poziomie NUTS 2 ⁽²⁾;
- e) sektor działalności NACE na poziomie grupy ⁽³⁾;
- f) element pomocy wyrażony jako kwota bez ułamków w walucie krajowej ⁽⁴⁾;
- g) instrument pomocy ⁽⁵⁾ [dotacja/dotacja na spłatę odsetek, pożyczka/zaliczki zwrotne/dotacja podlegająca zwrotowi, gwarancja, korzyść podatkowa lub zwolnienie podatkowe, finansowanie ryzyka, inne (należy określić)];
- h) datę przyznania pomocy;
- i) cel pomocy ⁽⁶⁾;
- j) organ przyznający pomoc.

⁽¹⁾ Jak określiła Komisja w ramach procedury, o której mowa w art. 9 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

⁽²⁾ NUTS – nomenklatura jednostek terytorialnych do celów statystycznych. Zazwyczaj region określa się na poziomie 2.

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 z dnia 9 października 1990 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej (Dz. U. L 293 z 24.10.1990, s. 1) zmienione rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 761/93 z dnia 24 marca 1993 r. (Dz.U. L 83 z 3.4.1993, s. 1, oraz sprostowanie, Dz.U. L 159 z 11.7.1995, s. 31).

⁽⁴⁾ Ekwiwalent dotacji brutto.

⁽⁵⁾ Jeżeli pomoc przyznaje się za pomocą wielu instrumentów, kwotę pomocy należy podać w rozbiciu na poszczególne instrumenty.

⁽⁶⁾ Jeżeli pomoc przyznaje się za pomocą wielu instrumentów, kwotę pomocy należy podać w rozbiciu na poszczególne instrumenty.